

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ :
กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าไพลิน

Characteristics of Successful Entrepreneur:
Case Study of Pailin Couture

เกศทิพย์	กรี่เงิน
ศิราภรณ์	ชวเลขยางกูร
อัจฉราวรรณ	ณ สงขลา
พจนา	นาควัชระ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่อเรื่อง : คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ :
 กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อโพลิน

ผู้วิจัย : เกศทิพย์ กรี่เงิน
 ศิราภรณ์ ขวเลขยางกูร
 อัจฉรารวรรณ ณ สงขลา
 พจนา นาควัชระ

พ.ศ. : 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ: กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อโพลิน และ ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พระนคร โดยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method) แบ่งการเก็บข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ 1) เก็บข้อมูล ผู้ประกอบการ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง วิเคราะห์ผลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) เก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ผลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย 1) แรงบันดาลใจมาจากการค้นหาความชอบของตนเองที่สามารถทำเป็นอาชีพได้ 2) มีประสบการณ์หรือการเตรียมตัวเกี่ยวกับการหาสถานที่เรียน การทำงานระหว่างเรียน การหาที่ทำงาน การสอนงาน และการขยายช่องทางการทำงาน 3) แนวทางในการทำงาน คือ การรักษาความสามัคคี การลดความขัดแย้ง และไม่ใช้อารมณ์ในการทำงาน 4) แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ การค้นหาต้นเหตุของปัญหา และการมีสติในการแก้ปัญหา 5) หลักคิดในการประกอบอาชีพ คือ ใช้เวลาเรียนรู้ระยะสั้นแต่นำมาประกอบอาชีพได้เร็ว และมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 6) ประเภทสินค้าหรือบริการ มีการผลิตเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบออกจำหน่าย 7) การคัดเลือกคนเข้าทำงาน ต้องเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในงานที่ทำ และ 8) คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพ โรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้า ต้องมีความรู้ความสามารถในอาชีพด้วยตนเอง เช่น สามารถวางแผนการผลิต สร้าง ที่มงาน แผนการตลาด และสร้างกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ

ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา พบว่า บิดา/มารดา มีความคาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระเมื่อสำเร็จการศึกษา ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเองต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คือ การเป็นผู้รักความเป็นอิสระในการทำงาน มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ และเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ส่วนด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระสูง คือ เป็นงานที่ทำหาความรู้ ความสามารถส่วนบุคคล ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ และต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก

คำสำคัญ : คุณลักษณะ, ความสำเร็จ, ผู้ประกอบการ

Title : Characteristics of Successful Entrepreneur:
Case Study of Pailin Couture

Researcher : Katethip Kringern
Siraporn Chavalekyangkul
Acharawan Na Songkhla
Pujjana Nackwashara

Year : 2017

ABSTRACT

The purposes of this research were to explore 1) the characteristics of successful entrepreneur: case study of Pailin Couture and 2) the factors affecting of self-employed of students who study major in fashion clothing and textiles design, faculty of home economics technology at RMUTP. Using mixed method research and divide the data into 2 parts: 1) collected data from the entrepreneur, as a key informant, by using structure interviews and analyze data by content analysis and 2) collected data from students, whose are selected using purposive sampling technique, using questionnaire and data was analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. The finding was concluded as follows:

Characteristics of successful entrepreneur consist of: 1) inspiration from clearly know themselves and led to career, 2) have experience or preparation about finding a place to study, work-in-study, finding a team, coaching and channel expansion, 3) working approached were to maintain harmony, conflict reduction and do not use the mood to work, 4) problem solving solution was to find the cause of the problem and consciousness in solving problems, 5) core concept in occupational was takes a shorter time to learn but take it to career quickly and have creative development, 6) category of products or services was variety of clothing styles, 7) recruitment must choose who had the knowledge and ability in work and 8) recommendations for the couture entrepreneur should have knowledge and skills such as product planning, team building, marketing plan and target group of business.

The factors affecting of self-employed of students found that: expectations of parents after graduation was self-employed. Individual factors toward to self-employed were love to work independent, interesting in self-employment and love to learn more. Job factors toward to highly self-employed were individual challenge, extremely in use ability and interpersonal relation.

Keywords: Characteristics, Successful, Entrepreneur

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ : กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลทุกท่านของการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผลที่ได้รับจากการวิจัยจะนำไปใช้ในการพัฒนาเนื้อหาความรู้ ทักษะปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาในการนำไปประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะผู้ประกอบการ	3
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จ	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย	27
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	35
สรุปผลการวิจัย	35
การอภิปรายผล	37
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา	44
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	45
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	52

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	28
2	ข้อมูลด้านครอบครัว	30
3	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง	31
4	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ	33

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่ริเริ่มดำเนินธุรกิจของตนเองขึ้นมา โดยวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจ ทั้งนี้ ต้องมีการยอมรับความเสี่ยงอันอาจเกิดขึ้นจากการขาดทุนหรือล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจอย่างมีหลักการ คือ ตัดสินใจฉับไว และรอบคอบด้วยข้อมูลที่เชื่อถือได้ ลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการนั้นอาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมต่างๆ คือ มีความคิดสร้างสรรค์ในการเริ่มต้นธุรกิจ เป็นผู้ที่มีมองเห็นโอกาสและช่องทางในการสร้างธุรกิจขึ้นมาภายใต้สภาพแวดล้อมต่างๆ หมั่นเรียนรู้หรือสร้างการดำเนินธุรกิจอันจะก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือบริการรูปแบบใหม่ มีความสามารถในการจัดการทั่วไป และมีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานเพื่อสร้างความเจริญเติบโตและกำไรจากการดำเนินธุรกิจ ทั้งนี้ การเป็นผู้ประกอบการ จำเป็นต้องมีบุคลิก ลักษณะเฉพาะตน ที่เหมาะสมกับประเภทกิจการนั้นๆ ซึ่งลักษณะดังกล่าวอาจมาจากพรสวรรค์แห่งตน หรือจากการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและนำพากิจการไปสู่ความสำเร็จ แต่คุณลักษณะที่เกิดในแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การค้นหาคุณลักษณะที่ส่งผลให้การประกอบกิจการไปสู่ความสำเร็จจึงเป็นแนวทางที่มีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการรายอื่นมีความพร้อมในการประกอบอาชีพต่อไป สิ่งสำคัญในการเริ่มต้นของการเป็นเจ้าของกิจการ ต้องพิจารณาถึงโอกาส ความสำเร็จ และการเตรียมตัวให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้น การเป็นเจ้าของกิจการในวิชาที่ตนศึกษามา จึงก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองเป็นอย่างมาก

การกำหนดเป้าหมายในการทำงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ แต่สิ่งที่สำคัญ คือ เป้าหมายนั้นมีความชัดเจนหรือไม่ โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทุกคนย่อมมีเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้า คือ เพื่อให้ได้รับความรู้ มีทักษะในการปฏิบัติงาน และมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งจัดเป็นเป้าหมายระยะยาว หรือจุดหมายปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต แต่การเดินทางไปถึงเป้าหมายนั้น หากได้รับคำแนะนำหรือมีแนวทางที่เป็นประโยชน์จะช่วยให้นักศึกษาเหล่านั้นเดินทางไปสู่เป้าหมายของตนเองได้เป็นอย่างดี

ผลการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ปีการศึกษา 2558 มีการประกอบอาชีพอิสระ ร้อยละ 18.52 (<http://job.rmutp.ac.th/?do=report>) ซึ่งเป็นการประกอบกิจการด้านการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า และการให้เข้าชุดสำหรับการแสดง สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 ที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะด้านการออกแบบแฟชั่นและการทำแบบตัดเสื้อผ้า มีความมั่นใจในการคิดและ

สร้างสรรค์ผลงาน การประยุกต์ดัดแปลง การผลิตเสื้อผ้า เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นผู้นำด้านแฟชั่นเสื้อผ้าและการทำแบบตัดเสื้อผ้า

โรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าโพลิน ก่อตั้งขึ้นในปี 2519 ปัจจุบันเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยเทคนิคขั้นสูงตามมาตรฐานการตัดเย็บฝรั่งเศส ผลงานที่ออกสู่สายตาสาธารณะจึงมีความสวยงาม หุหรา และสง่างาม ซึ่งได้รับการตอบรับอย่างดีจากกลุ่มลูกค้า โดยมีการเปิดสอนให้เรียนรู้ครบทุกขั้นตอนตั้งแต่การออกแบบ การทำแพทเทิร์น การตัดเย็บด้วยฝีมือประณีต เพื่อให้เหมาะกับบุคลิกแต่ละคน

จากความสำเร็จของการประกอบกิจการโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าโพลิน คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ทำให้การประกอบกิจการมีความสำเร็จ โดยเฉพาะคุณลักษณะส่วนบุคคล เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา และใช้เป็นข้อมูลในการให้คำแนะนำแนวทางในการประกอบอาชีพของนักศึกษา เพื่อช่วยให้สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยการให้ข้อมูลข่าวสารลักษณะความก้าวหน้าด้านอาชีพที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ การเตรียมตัว ช่วยให้รู้จักสำรวจ และรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้รู้จักตนเอง และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยความ พึงพอใจ และมั่นใจ ตลอดจนการวางแผน และปรับปรุงตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ มีความพร้อมที่จะทำงาน มีความรู้ ความเข้าใจ ลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงาน และสามารถปรับตัวเข้ากับอาชีพและสภาพสังคมเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง เพื่อแสวงหาความเจริญก้าวหน้าให้กับอาชีพของตนเอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ: กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้าโพลิน
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษาได้ข้อมูลด้านวิชาการที่นำไปแนะแนวทางการประกอบอาชีพของบัณฑิตต่อไป
2. เกิดเครือข่ายในการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
3. ผู้สนใจในการประกอบอาชีพอิสระมีแนวทางในการเป็นเจ้าของกิจการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ : กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบเอกสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะผู้ประกอบการ

การประกอบการ หมายถึง การจัดตั้งองค์การหรือกิจกรรมเพื่อดำเนินการผลิต การจำหน่าย และการให้บริการ โดยการนำเอาปัจจัยต่างๆ อันประกอบด้วย ทรัพยากร แรงงาน และทุน มาลงทุนในกิจการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท, 2537: 2) ทั้งนี้ การเป็นผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีบุคลิกภาพเฉพาะตน เช่น ความสามารถอ่านหรือคาดเดาการกระทำของคน การแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง การที่บุคคลได้ประกอบอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพย่อมทำให้บุคคลมีความสุขในการประกอบอาชีพอันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นๆ

ความหมายของผู้ประกอบการ (Entrepreneur)

คำว่า ผู้ประกอบการ มีความหมายตามผู้ให้คำอธิบายไว้ ดังนี้

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่จัดตั้งองค์การธุรกิจโดยยอมรับความเสี่ยงเพื่อหวังผลกำไร (ผุสดี รุมาคม, 2536: 29)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่รวมปัจจัยการผลิต คือ ที่ดิน แรงงาน และทุน เพื่อการผลิตสินค้า เพื่อสนองความต้องการ และเพื่อผลกำไร (สฤชดิคุณ กิตติยากร, 2537: 24)

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่จัดตั้งองค์การธุรกิจ โดยยอมรับความเสี่ยงภัยเพื่อหวังผลกำไร หรือผู้ที่มีความคิดที่จะดำเนินธุรกิจ ทำการก่อตั้งธุรกิจขึ้นมา และคอยระคับประคองให้ธุรกิจดำเนินต่อไป (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท, 2537: 2)

ผู้ประกอบการ คือ ผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจ มองเห็นโอกาสที่จะทำกำไร โดยการผลิตสินค้าชนิดใหม่ขึ้นมาเสนอขายในตลาด ด้วยการนำเอาขบวนการผลิตใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมเข้ามาใช้ (ชุตিকা โอภาสานนท์, 2543: 14-15)

ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีโอกาสและผลประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจ โดยเป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องการเงิน การจัดการวัตถุดิบ และการเผชิญความเสี่ยงในการเริ่มดำเนินธุรกิจ (Hatten, 2012)

ดังนั้น อาจสรุปความหมายของผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ และมองเห็นโอกาสจากการรวมปัจจัยการผลิต นำมาผลิตสินค้าออกจำหน่ายสนองความต้องการของผู้บริโภคเพื่อหวังผลกำไร โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินงานนั้น หรือ เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ รักความเป็นอิสระ ชอบค้นหาโอกาส มองเห็นช่องทางในการทำงาน มีความภูมิใจแห่งตน และมีความต้องการทำกิจกรรมที่นำมาซึ่งผลกำไรหรือขาดทุน โดยมีความพร้อมในการเผชิญความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมนั้นด้วยความเต็มใจ

ผู้ประกอบการเป็นการประกอบอาชีพของบุคคลที่มีกิจการเป็นของตนเอง มีการบริหารจัดการ ลงทุน และแสวงผลกำไร โดยไม่ขึ้นตรงกับใคร (พรพิมล อินทียศ, 2546: 8) เป็นผู้ที่มีริเริ่มในการก่อตั้งธุรกิจและดำเนินธุรกิจนั้นโดยใช้เงินของตนเองในการลงทุน บริหารงาน และมีการจ้างพนักงานเข้ามาดำเนินการไปตามกระบวนการผลิต การเป็นผู้ประกอบการ หรือกิจการที่มีเจ้าของเพียงคนเดียว มีบุคคลเพียงคนเดียวเป็นเจ้าของ สามารถจัดตั้งได้ง่าย โดยเจ้าของกิจการจะเป็นผู้รับความเสี่ยงต่อผลที่เกิดขึ้นจากการลงทุนทั้งหมด ทั้งในด้านการขาดทุนและการได้กำไร ยอมรับความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยจะมีการมุ่งหวังต่อผลกำไรที่ได้จากการดำเนินธุรกิจเป็นผลตอบแทน และมีเป้าหมายให้ธุรกิจดำเนินก้าวหน้าต่อไปเรื่อยๆ (คณิต พูนผล, 2547: 12-17) มีความเชื่อว่าธุรกิจของตนเองแม้จะเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ แต่ก็สร้างความภูมิใจได้ การมีกิจการเป็นของตนเองทำให้เกิดอิสระ มีความท้าทาย ใช้ความคิดตลอดเวลา สามารถค้นหาสิ่งใหม่ๆ ที่ผู้อื่นมองไม่เห็น นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่ผู้ประกอบการที่ทำงานในสิ่งที่ตนไม่ถนัด ขาดความรอบคอบ ย่อมมีปัญหาในการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้ไม่กล้าลงทุน และไม่มีความอดทนที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป แต่ผู้ประกอบการที่ทำการธุรกิจแบบผู้มีวิสัยทัศน์ มีความคิดรอบคอบ มองภาพการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสและสามารถทำนายว่าจะเกิดอะไรขึ้น จะสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ (ชุตিকা โอภาสานนท์, 2543) สำหรับกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีคุณค่า ผู้ประกอบการจะใช้เวลาให้คุ้มค่าและพอเพียง รวมถึงการรับผลที่ได้จากเงินลงทุน มีความพึงพอใจ และมีความเป็นอิสระ (เยาวลักษณ์ เคลือบมาศ, 2551: 45) จัดเป็นผู้ที่แสวงหาโอกาสทางการค้า สามารถวิเคราะห์ วางแผนธุรกิจ ใช้อำนาจความรู้ในการสร้างสรรค์มูลค่าและความแตกต่าง มีความมุ่งมั่น ความผูกพันต่อเป้าหมาย ปรับตัวและแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจ (สภาปฏิรูปแห่งชาติ, 2558: 36)

การเป็นผู้ประกอบการมักพบว่าเป็นลักษณะของการดำเนินธุรกิจแบบเจ้าของคนเดียว โดยข้อดีของกิจการที่มีเจ้าของคนเดียว คือ จัดตั้งง่าย ได้รับกำไรแต่เพียงผู้เดียว มีอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในการตัดสินใจแต่เพียงผู้เดียว มีความพึงพอใจส่วนตัว มีอิสระในการประกอบกิจการ และสามารถเลิกกิจการได้ง่าย ไม่กระทบกระเทือนต่อบุคคลอื่น ส่วนข้อเสียคือ ต้องรับผิดชอบในหนี้สิน

ทั้งหมดของกิจการแต่เพียงผู้เดียว มีเงินทุนจำกัด การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพมากนัก และความต่อเนื่องของกิจการขึ้นอยู่กับเจ้าของกิจการ (คณิต พูนผล, 2547: 15-17)

ชาตรี สุวรรณวัฒน์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า เมื่อมีความสนใจประกอบอาชีพเป็นเจ้าของกิจการ ควรเริ่มต้นจากกิจการเล็กๆ ที่มีการวางรากฐานที่ดีและมั่นคงเพื่อเติบโตเป็นกิจการที่มีขนาดใหญ่ในอนาคต มีความรับผิดชอบสูง เตรียมพร้อมสำหรับความยากลำบากที่อาจเกิดขึ้น ฝึกตนเองให้เป็นคนใฝ่หาความรู้ มีความกระตือรือร้น ขวนขวายและตั้งใจทำให้ดีที่สุด โดยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการไว้ดังนี้

1. การคิดให้รอบคอบก่อนทำและทำอย่างที่ตั้งใจ ใช้เวลาคิดวางแผนการทำงานให้ดีกว่าก่อนเปิดกิจการ เพื่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นอาศัยการสังเกตและประสบการณ์ในการแก้ปัญหา และนำหลักจิตวิทยามาใช้ในการทำงานร่วมกัน

2. เป็นคนกล้าเสี่ยง แม้จะเป็นการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้แล้วอาจต้องมีการตัดสินใจในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง การกังวลหรือคิดในด้านลบว่าจะเสียประโยชน์อะไรบ้างจะทำให้สูญเสียโอกาสที่ดี

3. มีอารมณ์เสมอต้น เสมอปลาย กำจัดอารมณ์ที่แปรปรวน ไม่แสดงความฉุนเฉียว หงุดหงิด เจ็บขริม หรือเฉยชา

4. กล้าที่จะล้มเหลว เพราะความล้มเหลวคือความสำเร็จที่รออยู่ รักษาความสำเร็จที่ได้มาให้นานานมากที่สุด

5. สร้างสมประสบการณ์ ก่อนที่จะเป็นเจ้าของกิจการควรมีการสร้างสมประสบการณ์จากการเป็นลูกจ้าง เก็บเกี่ยวประสบการณ์ให้เต็มที่เพื่อประโยชน์ในวันที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นเจ้าของกิจการอย่างสมบูรณ์แบบ

6. มองการณ์ไกล เรื่องของอายุน้อยไม่ใช่อุปสรรคในการเป็นเจ้าของกิจการ อย่าหวาดหวั่นกับภาระงาน แต่ควรมีการเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า ฝึกการทำงานด้วยสติปัญญา และทบทวนว่างานที่ทำนั้นให้สอนอะไรกับตนเองบ้าง

7. เมื่อถึงเวลาต้องกล้าตัดสินใจ สร้างความสามารถในการกล้าตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง การมีเรื่องที่ยังไม่ได้สรุปหลายเรื่องค้างคาใจอยู่จะส่งผลให้การตัดสินใจผิดพลาด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการขาดข้อมูลข่าวสาร การไม่มีจินตนาการด้านบวก การกลัวความผิดพลาดหรือผลเสียที่อาจเกิดขึ้น

8. พลังของความศรัทธาต่อความสำเร็จ เมื่อใดที่เผชิญปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ต้องรีบสร้างพลังศรัทธาให้กับตัวเอง เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้สร้างความฝันและความคิดตามหลักการที่ถูกต้อง เพื่อผลักดันให้ก้าวไปถึงจุดหมายข้างหน้า

9. กำจัดแรงกดดันทางจิตใจ ซึ่งแรงกดดันอาจมาจากการตั้งความหวังด้านผลกำไรไว้สูง ความไม่มั่นใจในกิจการที่เพิ่งเริ่มต้น ปัญหาด้านการเงิน ทั้งนี้ การฝึกให้ตนเองมีความเข้มแข็ง สุขุม รอบคอบ สงบนิ่ง จะช่วยให้แรงกดดันทางจิตใจลดลง

10. เลือกทำในสิ่งที่รู้จริง ทำกิจการให้เหมาะสมกับปัจจัยที่มีอยู่ เงินทุนน้อยควรเลือกธุรกิจที่ทำกำไรระยะสั้น ทั้งนี้ ไม่ควรคิดประกอบกิจการเพียงเพราะอยากลองและไม่ควรคิดพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้มีประสบการณ์มาบริหารงานให้

11. สถานที่ประกอบกิจการมีขนาดกะทัดรัดแต่เพียงพร้อมด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์

การประกอบธุรกิจที่เริ่มจากความรู้ ความสามารถ และปัจจัยที่ตนมีอยู่ เมื่อนำมาผสมผสานกับ ประสบการณ์และความสามารถในการแก้ปัญหาภายใต้ความกดดัน จะมีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการ ประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจได้เป็นอย่างดี

คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการเป็นผู้ที่มีความกล้าที่จะแสดงออกในทางสร้างสรรค์ กล้าตัดสินใจ มีความขยัน และอดทน รับผิดชอบในการกระทำของตนเอง มีการติดตามข่าวสารหรือการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจ อยู่เสมอ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และหมั่นแสวงหาช่องทางใหม่ๆ ในการดำเนินงาน ทั้งนี้ สุธีรา อะทะวงษา และ สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์ (2557: 76-77) ระบุคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการของการเป็นผู้ประกอบการประกอบด้วย การวิเคราะห์ตลาดและคู่แข่ง การทำงานเชิงรุก และ ความสามารถในการบริหารจัดการ ซึ่งการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีทักษะ มีความรู้ และมีคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ จะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีศักยภาพ และสามารถ ดำเนินกิจการให้มีการเจริญเติบโตต่อไปได้ในอนาคต

ดังนั้น บุคคลที่จะเป็นผู้ประกอบการจึงต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้กับสินค้าตัวเดิมอยู่เสมอ ปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อลดต้นทุน ขวนขวายเอา ปัจจัยการผลิตต่างๆ มาผสมผสานด้วยหลักการจัดการทำให้เกิดเป็นสินค้าใหม่ เกิดผู้บริโภคใหม่ มีการ แสวงหาตลาดหรือช่องทางเพื่อให้เกิดผลกำไร และติดตามข่าวสารเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงให้ดีขึ้น (ชุตিকা โอภาสานนท์, 2543: 15)

Shmailan (2016) ระบุถึงผู้ประกอบการเป็นองค์ประกอบสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ มีส่วนกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ร่วมสร้างธุรกิจแนวใหม่ อาจมีส่วนช่วยลดการนำเข้า เพิ่มการส่งออก ร่วมสร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ทางด้านสินค้าและบริการ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการเผชิญความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น มีการดำเนินงานภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มีการแข่งขันสูง และผู้ประกอบการอาจมีกฎ ระเบียบในการทำธุรกิจแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับธุรกิจของแต่ละคนที่จัดตั้งขึ้นมา โดยอาจมีระดับในการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ 3 ระดับ คือ การเริ่มต้นก่อตั้งธุรกิจของตนเอง การทำงานร่วมกับผู้ประกอบการคนอื่น และการเป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจขนาดใหญ่ สอดคล้องกับตำราศักดิ์ ชัยสนธิ (2537) และ Hatten (2012) ที่ระบุว่าผู้ประกอบการเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อกิจการเป็นอย่างมาก กิจการจะมีผลกำไรหรือขาดทุนนั้นขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการดำเนินงาน และการบริหารของผู้ประกอบการ

ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ประกอบการควรมีคุณลักษณะที่สำคัญต่อไปนี้ (ตำราศักดิ์ ชัยสนธิ, 2537; รัชจรินทร์ พรชัยวิเศษกุล และคณะ, 2546; ชูติกา โอภาสานนท์, 2547; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2549; Hatten, 2012)

1. มีความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล รับผิดชอบต่อความเสี่ยงในความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากธุรกิจและความเสี่ยงเป็นของคู่กัน ผู้ประกอบการจึงภูมิใจกับการทำงานที่ยาก งานที่ไม่มีความเป็นไปได้ งานที่มีโอกาสประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว และจะภูมิใจมากที่ทำงานดังกล่าวสำเร็จ ทั้งนี้ วันวิสาข์ โศภพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558: 979) พบว่าผู้ประกอบการมีการกระจายความเสี่ยง มีความรู้และความเข้าใจถึงความเสี่ยง และยอมรับผลที่เกิดขึ้นได้

2. มีความเชื่อมั่น มีความมั่นใจในตนเอง ชอบงานท้าทาย กล้าตัดสินใจอย่างรวดเร็ว มีความทะเยอทะยาน และจากผลการศึกษาของ วันวิสาข์ โศภพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558: 983) ระบุผู้ประกอบการที่มีความก้าวร้าวในการแข่งขันจะมีอิทธิพลทางบวกต่อความสำเร็จในการประกอบการ โดยเฉพาะการแข่งขันในธุรกิจประเภทเดียวกันนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดและสร้างความดึงดูดใจให้แก่ลูกค้าให้มากที่สุด เพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน

3. มีความขยัน มุ่งมั่น อดทน ทุ่มเท ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค ยืนหยัดต่อการทำงานหนักแม้จะเผชิญปัญหาหรือถูกกดดัน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ

4. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ช่างสังเกต ช่างคิด มองเห็นโอกาสแห่งความสำเร็จที่มีความเป็นไปได้พร้อมที่จะรับข้อผิดพลาดและนำมาแก้ไขด้วยความอดทน

5. มีความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่ความสำเร็จ มีการวิเคราะห์ปัญหาที่จะขัดขวางการไปสู่เป้าหมายนั้น เป็นผู้มองโลกในแง่ดี มีความหวัง มุ่งมั่นต่อเป้าหมาย

6. มีความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ มีอุดมการณ์ที่จะสร้างสิ่งที่ดีให้แก่สังคม มีความจริงใจ มีวินัยในตนเอง เพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จในอาชีพ

7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนวัตกรรม มีการผลิตสินค้าใหม่ มีกระบวนการดำเนินธุรกิจทางการตลาด ในการนำสินค้า บริการ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาด ไม่ยึดติดกับรูปแบบใดๆ มีความสามารถในการเข้าถึงปัญหาแล้วหาทางแก้ไข ปรับปรุงสินค้าหรือบริการอย่างอิสระ แสวงหาวัตถุดิบใหม่มาใช้ในการผลิต ทั้งนี้ วันวิสาข โศกพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558: 979) อธิบายว่า ในปัจจุบันผู้บริโภคมีการคำนึงถึงภาพลักษณ์ของสินค้า รวมถึงองค์ประกอบและบรรยากาศของร้าน ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการสร้างเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อการดึงดูดความสนใจของลูกค้า

8. เป็นผู้มีความสามารถในการทำงานสูง มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความสามารถในการบริหารงานทั่วไป มีแนวทางในการดำเนินธุรกิจ จัดสรรทรัพยากรให้มีความเหมาะสม โดยมีความมุ่งมั่นในประสิทธิภาพการทำงาน มีการคาดหมายผลกำไร หรือการเติบโตของธุรกิจ

9. มีแรงผลักดัน หรือแรงจูงใจ เช่น ความคิดริเริ่ม ความเพียร ความคล่องแคล่ว

10. มีมนุษยสัมพันธ์ สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ใช้หลักการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแข่งขันเพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจของตนเอง ทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน

11. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการติดต่อแบบเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา รวมถึงการติดต่อผ่านทางเทคโนโลยีต่างๆ การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพวัดได้จากการที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีความเข้าใจตรงกัน

12. มีความรอบรู้ หมั่นรับรู้ข่าวสารอยู่เสมอ เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถปรับปรุงธุรกิจของตนเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

13. มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ ความถนัดในกิจกรรมหรือธุรกิจที่ดำเนินงาน

14. ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม แม้จะมีความชำนาญเฉพาะเรื่องแล้ว แต่ความรู้และประสบการณ์เรื่องอื่นๆ ก็ต้องมีการเพิ่มเติมความรู้เสมอ โดยเฉพาะความรู้ด้านการตลาด เศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมาย ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบการที่ดี

ลักษณะที่ผู้ประกอบการควรมี เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ มีดังนี้ (มุสตี รุมาคม, 2536: 41-43)

1. แรงผลักดัน ต้องมีความพยายามอย่างมากในการทำงาน ทั้งด้านการวางแผน การจัดการ การประสานงาน การดูแลและควบคุม เพื่อให้ธุรกิจประสบความสำเร็จ

2. ความสามารถด้านจิตใจ ประกอบด้วยสติปัญญา ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้ประกอบการต้องใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล สามารถปรับการกระทำให้เข้ากับความต้องการของธุรกิจในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถวิเคราะห์ปัญหาให้เข้ากับสถานการณ์

3. ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านบุคลิกภาพ เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัว การรู้จักอ่อนน้อมเป็นเบา ความมั่นคงทางอารมณ์ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริโภคร

4. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการติดต่อแบบลายลักษณ์อักษร การติดต่อด้วยวาจา ที่มีประสิทธิภาพทำให้ผู้ส่งและผู้รับเข้าใจซึ่งกันและกัน

ผู้ประกอบการอาจมีคุณลักษณะเหล่านี้ไม่ครบทุกข้อ แต่การพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบการจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ สุชาติ ไตรภพสกุล (2558) พบว่าแรงจูงใจในการประกอบธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานั้น ร้อยละ 60 มีปัจจัยดึงดูดจากการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ นอกนั้นทำธุรกิจเพราะความจำเป็น และร้อยละ 64 เป็นลักษณะการประกอบกิจการคนเดียว โดยผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจเพราะมองเห็นโอกาส จะมีระดับการเติบโตของธุรกิจ ระดับความมุ่งหวังต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจในอนาคต มากกว่าผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจเพราะความจำเป็น ดังนั้น ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ

พัฒนาผู้ประกอบการจึงควรเร่งส่งเสริมและผลักดันผู้ประกอบการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้เป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและสามารถแข่งขันในตลาดธุรกิจได้

ความสำคัญของการประกอบการ

ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ (2537: 4-5) ระบุถึงความสำคัญของการประกอบการมีความจำเป็นต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ถ้าประเทศใดมีการประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตสินค้าและบริการมาก จะทำให้ประชาชนในประเทศมีโอกาสเลือกใช้สินค้าและบริการที่เหมาะสมกับสภาวะและความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีการดำเนินชีวิตที่สะดวกสบายขึ้น มีงานทำ มีรายได้ ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการประกอบการได้ดังนี้

1. เกิดการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด
2. เกิดการพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลายเป็นแรงงานที่มีคุณภาพและแรงงานด้านความคิด คุณภาพของแรงงานขึ้นอยู่กับความรู้ การศึกษา และความชำนาญงาน ส่งผลต่อเนื่องให้เกิดความพยายามในการศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาและยกระดับแรงงานของตนเอง
3. ทำให้เกิดการลงทุน การนำทรัพย์สินและเงินทุนต่างๆ ที่มีอยู่มาลงทุนในการประกอบการ
4. เกิดการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ ทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกมากขึ้น การดำเนินชีวิตสะดวกสบายมากขึ้น
5. ประชาชนมีงานทำและรายได้สูงขึ้น และเป็นการช่วยสร้างงานใหม่
6. ช่วยทำให้ประเทศชาติมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น

จากความสำคัญของการประกอบการ จะส่งผลให้ประชาชนมีงานทำและรายได้เพิ่มขึ้น ผู้บริโภคมีทางเลือกในการใช้สินค้าและบริการเพิ่มขึ้น และส่งผลให้เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศดีขึ้นตามไปด้วย

เป้าหมายของการทำธุรกิจ

การทำธุรกิจ เป็นกิจกรรมใดๆ ก็ตามที่เกิดจากความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกันของบุคคลในการนำเอาทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่หรือหามาได้มาใช้ประโยชน์ ทำให้เกิดมีสินค้าและบริการขึ้นเพื่อการแลกเปลี่ยนซื้อขาย และมีผลประโยชน์ที่ผู้ผลิตและผู้บริโภคพึงได้รับจากกิจกรรมดังกล่าว (วรรณารถ แสงมณี, 2544: 3) โดยผู้ที่ทำธุรกิจอาจเรียกได้ว่าเป็นผู้ประกอบการที่มีบทบาท

สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะการดำเนินกิจกรรมของการประกอบการ คือ สิ่งกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต ดังนั้น การสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีพื้นฐานความรู้และขีดความสามารถ และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าประเทศไทยนี้มีผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และแข่งขันในระดับเวทีการค้าโลกได้อย่างยั่งยืน (เยาวลักษณ์ เคลือบมาศ, 2551: 45)

ผู้ประกอบการธุรกิจจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายสำคัญในการทำธุรกิจ โดยมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ ดังนี้ (คณิต พูนผล, 2547: 9-10)

1. ผลกำไร การดำเนินธุรกิจนั้นกำไรจะเป็นผลตอบแทนกลับมาให้กับเจ้าของธุรกิจได้ลงทุนดำเนินธุรกิจนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการผลิตสินค้าหรือการให้บริการต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค

2. ความต่อเนื่องธุรกิจ สำหรับคนที่ลงทุนดำเนินธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ย่อมมีความหวังที่จะเห็นการดำเนินธุรกิจไปอย่างต่อเนื่องและราบรื่น ไม่ประสบปัญหาจนต้องปิดกิจการลงไปเสียก่อน รวมถึงสามารถผลิตสินค้าหรือให้บริการแก่ผู้บริโภคต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

3. ความก้าวหน้าของธุรกิจ นอกจากความมุ่งหวังที่จะให้ธุรกิจของตนเองดำเนินไปอย่างต่อเนื่องแล้ว เป้าหมายสำคัญที่เจ้าของธุรกิจต้องการ คือ การเจริญเติบโตหรือความเจริญก้าวหน้าของธุรกิจ มีการเพิ่มหรือขยายขอบเขตการดำเนินงาน มีผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น สามารถผลิตสินค้าใหม่ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดได้ตลอดเวลา รวมถึงประสิทธิภาพในการบริการที่ดีมากขึ้นด้วย

4. คັນประโยชน์สู่สังคม หลังจากที่สามารดำเนินธุรกิจจนได้ผลกำไร และธุรกิจที่ดำเนินการอยู่มีความเจริญก้าวหน้าแล้ว สิ่งที่ผู้ประกอบการพึงกระทำต่อไปคือ การสนองความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมของผู้ดำเนินธุรกิจ (เช่น ความเป็นอยู่ของพนักงาน สวัสดิการต่างๆ การบริการลูกค้า คุณภาพของสินค้า สิ่งแวดล้อมที่ธุรกิจดำเนินอยู่) และสังคมของประเทศชาติ (เช่น การไม่เอาเปรียบเปรียบคนในสังคม ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม)

โดยสรุปแล้ว ความมุ่งหวังหรือเป้าหมายสำคัญในการดำเนินธุรกิจ คือ การจำหน่ายสินค้าและบริการแก่ผู้บริโภค ได้ผลกำไรตอบแทนที่พึงพอใจ สามารถดำเนินกิจการอย่างต่อเนื่อง มีความเจริญก้าวหน้า และที่สำคัญ คือ จะต้องมีความรับผิดชอบต่อหรือคັນประโยชน์ให้แก่สังคมด้วย

การสร้างจุดหมายให้กับตนเอง ควรพิจารณาถึง (อังศุธร ศรีพรหม, 2546)

1. จุดหมายนั้นควรเกิดจากความทะเยอทะยานที่เป็นไปได้

2. เขียนรายการจุดหมายทั้งหมดที่ต้องการโดยแบ่งเป็นจุดหมายระยะสั้น ระยะปานกลาง ระยะยาว หรือ จุดหมายเล็ก จุดหมายใหญ่ หรือ จุดหมายในชีวิต จุดหมายในการทำงาน หรือ จุดหมายที่มองเห็น จุดหมายที่มองไม่เห็น เป็นต้น
3. การบอกคนใกล้ชิดให้ทราบถึงจุดหมายของตนเอง เพื่อให้มีความเข้าใจในจุดหมายแต่ละฝ่าย และเพื่อการวางพื้นฐานที่ดีจนนำไปสู่จุดหมายนั้น
4. เป็นจุดหมายของตนเองที่แท้จริง ไม่ใช่จุดหมายที่เกิดจากการชี้แนะ การถูกกดดัน หรือการยุจากคนรอบข้าง
5. กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนที่ต้องการให้จุดหมายนั้นบังเกิดผล
6. การเลือกจุดหมายจากรายการที่ทำได้ทั้งหมดด้วยตัวเอง โดยมีการทบทวนจุดหมายเมื่อระยะเวลาผ่านไป เช่น 6 เดือน หรือ 1 ปี เพราะอาจมีการเปลี่ยนแปลงจุดหมายที่ต้องการเกิดขึ้น
7. มีการยืดหยุ่นระยะเวลาในการวางแผนเพื่อไปสู่จุดหมาย เนื่องจากระยะเวลาที่ผ่านไป และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงจุดหมาย ดังนั้น จึงไม่ควรวิตกกังวล หรือกลัวการเปลี่ยนจุดหมายของตนเอง

อนึ่ง สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อุดลพัฒน์กิจ (2554: 14-16) ระบุถึงการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ ผู้ประกอบการต้องใช้จิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจในพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยอาศัยศาสตร์และศิลป์เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของตนบรรลุเป้าหมายและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องตระหนักถึงความสำคัญของผู้รับบริการเป็นอันดับแรก รู้จักความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการให้บริการครั้งต่อไป มีการนำกลยุทธ์ทางการตลาดมาใช้ในการบริหารงาน สามารถวิเคราะห์ปัญหาข้อบกพร่อง และแนวโน้มของตลาดได้

นอกจากนี้ ผู้บริโภคจัดเป็นปัจจัยความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจ ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญและมีความเข้าใจในพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค เพื่อให้ธุรกิจสามารถสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างถูกต้องและเป็นกรอบในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป ซึ่งพฤติกรรมผู้บริโภคจัดเป็นการกระทำของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ รวมถึงกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อน และที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดการกระทำต่างๆ ขึ้น (สมจิตร์ ล้วนจำเริญ, 2546)

ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ที่สามารถสร้างผลกระทบต่อกระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนการยอมรับความต้องการเป็นกระบวนการพื้นฐาน

ก่อนเกิดการตัดสินใจซื้อประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านข่าวสารและข้อมูล และปัจจัยด้านสถานการณ์ (วิทวัส รุ่งเรืองผล, 2552) และในการดำเนินธุรกิจ สิ่งที่ควรคำนึงถึงความพอใจของผู้บริโภค และความสัมพันธ์ของผู้บริโภค คือ การให้บริการที่ตรงต่อเวลาและมีประสิทธิภาพ ความต้องการของผู้บริโภคทั้งที่เป็นความต้องการตามปกติและการเพิ่มการให้บริการเพื่อให้ผู้บริโภคกลับมาอุดหนุน การสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อการดำเนินงาน ลักษณะส่วนบุคคลและความสัมพันธ์กับผู้บริโภค (มุสตี รุตาคม, 2536: 93-101)

การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้บริโภคในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อวัฒนธรรมการแต่งกาย เนื่องด้วยแฟชั่นการแต่งกายเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างภาพลักษณ์และสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้คนในสังคม ดังนั้น การสร้างสรรค์ผลงานออกแบบแฟชั่นจึงต้องเข้าถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนรู้ทันแนวโน้มของสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถพัฒนาผลงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันได้ ซึ่งธุรกิจเสื้อผ้าแฟชั่นปัจจุบันได้รับปัจจัยหนุนมาจากวิถีชีวิตและกำลังซื้อของผู้บริโภครุ่นใหม่ที่มีความสำคัญกับการแต่งกายมากขึ้น (พงศ์ศรันย์ พลศรีเลิศ, ม.ป.ป)

ในการทำธุรกิจเสื้อผ้า ณิชชูลี นามบุญศรี (2552) อธิบายถึงผู้ประกอบการที่ต้องการทำธุรกิจเสื้อผ้า ควรมีความรู้เกี่ยวกับตลาดเสื้อผ้า ดังนี้

1. เสื้อผ้าชั้นสูง (Haute Couture หรือ High Fashion) จัดเป็นตลาดบนของธุรกิจเสื้อผ้า เน้นการให้ความสำคัญกับรายละเอียดของเสื้อผ้าทั้งด้านเนื้อผ้า ฝีมือการตัดเย็บ
2. เสื้อผ้าบูติก (Boutique) เน้นที่ร้านเสื้อผ้าขนาดเล็กที่มีเสื้อผ้าแบบทันสมัยหรือเสื้อผ้าแฟชั่น ส่วนใหญ่ร้านแบบบูติกจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบตลอดเวลา แต่จะมีการพัฒนาด้านการออกแบบ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม
3. เสื้อผ้าสำเร็จรูป (Ready to Wear) ส่วนใหญ่ผลิตออกมาจำนวนมาก ฝีมือการตัดเย็บไม่ประณีต จำหน่ายในราคาที่ไม่สูงมาก

จากตลาดเสื้อผ้าทั้ง 3 ประเภท จัดได้ว่าธุรกิจเสื้อผ้ามีตลาดที่กว้างใหญ่ และเสื้อผ้ายังเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิต จึงทำให้ธุรกิจเสื้อผ้ามีความยั่งยืนมาก สิ่งที่ควรเรียนรู้เกี่ยวกับธุรกิจเสื้อผ้า คือ การเลือกประเภทของเสื้อผ้า การเลือกทำเลที่เหมาะสม การวิเคราะห์ตลาดให้เป็น การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพทั้งด้านการออกแบบและการตัดเย็บ มีเทคนิคในการบริหารจัดการ (บุคลากร การตกแต่งร้าน การกำหนดราคา การทำบัญชี เป็นต้น) การจะประสบความสำเร็จของธุรกิจแฟชั่นมากยิ่งขึ้น ควรมีการออกสำรวจตลาด การวางแผนการผลิต ต้องสำรวจความต้องการของลูกค้า และตลาดคู่แข่งด้วย (พงศ์ศรันย์ พลศรีเลิศ, ม.ป.ป)

การเลือกทำเลที่ตั้ง เป็นการพิจารณาสถานที่ให้เหมาะกับการประกอบการแต่ละประเภท โดยคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจของชุมชน ความหนาแน่นของประชากรในชุมชน แหล่งวัตถุดิบ อำนวยความสะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการเลือกทำเลที่ตั้งของการประกอบการแบบร้านค้ามีข้อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพการแข่งขันในละแวกใกล้เคียง ความหนาแน่นของประชากรในชุมชน สภาพความเป็นอยู่ และต้องพิจารณาเกี่ยวกับการจัดตกแต่งหน้าร้าน การให้บริการ การสร้างบรรยากาศ เพื่อให้มีผลกำไรเพียงพอในการดำเนินกิจการ รองรับการขยายตัวของชุมชน และมีโอกาสครองตลาด หากเปิดดำเนินกิจการแล้วได้กำไรไม่คุ้มค่าใช้จ่ายจะทำให้กิจการประสบภาวะขาดทุนได้ และมักพบว่าสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจล้มเหลวมักมาจากการขาดประสิทธิภาพในการจัดการ และการเลือกทำเลที่ตั้งไม่เหมาะสม (ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท, 2537: 108-111)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสำเร็จ

ความหมายของความสำเร็จ

ความสำเร็จ หมายถึง การค้นพบความสามารถที่ดีที่สุดของตน แล้วประยุกต์ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพแก่ตนเอง บุคคลอื่น และสังคม (ศรีกาญจนา พลอาสา, 2546: 71)

ความสำเร็จ หมายถึง การเสร็จสิ้นหรือการสิ้นสุดภารกิจที่จะพึงทำในเรื่องนั้นๆ ตามข้อกำหนดหรือตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีความขยัน หมั่นเพียร อดทน รับผิดชอบ มีทักษะที่เพียงพอ รู้จักตน มองโลกในแง่ดี เป็นสิ่งช่วยให้ไปสู่ความสำเร็จนั้น

พื้นฐานของความสำเร็จมักประกอบด้วย การเตรียมตัวรับความท้าทายใหม่ การตั้งเป้าหมายวางแผน มีความเชื่อมั่นในตนเอง บริหารจัดการตัวเอง เอาชนะความพ่ายแพ้ทุกรูปแบบ รู้จักการปฏิเสธอย่างมีศิลปะ สร้างความมั่นใจและแรงจูงใจให้ตนเอง หลีกเลียงความคิดเชิงลบ ใช้จินตนาการอย่างสร้างสรรค์ การมีทัศนคติที่ดี แสวงหาความสำเร็จอย่างถูกวิธี มีความมุ่งมั่นและความพยายามอย่างเต็มที่ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ไปสู่ความสำเร็จที่ตั้งใจได้ แต่โดยทั่วไปคนที่ประสบความสำเร็จได้มักได้รับความช่วยเหลือ การสนับสนุน การแนะนำ และการเอาใจใส่จากคนรอบข้าง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ คือ การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการประสบความสำเร็จนั้นไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จด้านใดย่อมก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเอง (อังศุธร ศรีพรหม, 2546)

การสร้างทัศนคติที่ดีต่อความสำเร็จ คือ การมีทัศนคติทางบวก ซึ่งผู้ประกอบการควรรักษาทัศนคติทางบวกนี้ไว้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ (Olakitan and Ayobami, 2011) นอกจากนี้ควรมีการคาดหวังในสิ่งที่ดีที่สุด สร้างนิสัยที่ดี มองโลกในแง่ดี ทำตัวให้มีความสุข มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความศรัทธาและความซื่อสัตย์ มีการสื่อสารที่ดีกับคนรอบตัว ยอมรับในประสบการณ์ของผู้อื่น มีข้อมูลที่ต้องใช้ในการดำเนินงานที่ถูกต้อง มีการบริหารจัดการตัวเอง การ

เปลี่ยนลักษณะนิสัยที่ไม่ดี มีวินัยในตนเอง รู้จักวิธีการพูดและการควบคุมสิ่งที่พูด ส่วนสาเหตุที่ทำให้เกิดความทุกข์ควรกำจัดออกไป เช่น ความอิจฉาริษยาที่ทำให้ปฏิเสธความสามารถของคนอื่น ความขมขื่นและอาฆาตแค้น ความหดหู่ใจ และความรู้สึกหมกมุ่น (อังศุธร ศรีพรหม, 2546)

ศรัณญา อรุณภู่ (2557: 90) ระบุสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการที่ต้องการประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการ ประกอบด้วยสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ (มีความมุ่งมั่นในการทำงาน มีความเป็นมืออาชีพ มีความกระตือรือร้น มีจิตวิญญาณของผู้ให้บริการ และมีความขยันในการทำงาน) ด้านคุณลักษณะเฉพาะ (มีความรอบคอบระมัดระวัง มีไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า) ด้านอัตมโนทัศน์ (มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวินัยในตนเอง) ด้านความรู้ และด้านทักษะ (การตัดสินใจ เทคนิคการสื่อสาร การประสานงาน การจัดการลูกค้า การส่งเสริมการขาย การทำงานเป็นทีม และการหาแนวทางในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต)

แรงจูงใจ (Motivation)

แรงจูงใจ (Motivation) รากศัพท์เดิมมาจากภาษาลาตินว่า “Movere” แปลว่า เงื่อนไขหรือสภาวะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 3 ทิศทาง อันหมายถึง เงื่อนไขหรือสภาวะที่ไปทำให้เกิดพฤติกรรมหรือไปยับยั้งพฤติกรรม หรือไปกำหนดแนวทางพฤติกรรมที่จะแสดงออก (สุขัญญา รัตนสัญญา, 2547: 186) เป็นแรงผลักดันที่สำคัญในการทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา โดยมุ่งไปที่การกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง โดยการจูงใจจัดเป็นกระบวนการที่กระตุ้นให้บุคคลเคลื่อนไหวหรือแสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ สิ่งสำคัญของแรงจูงใจ คือ สามารถเกิดซ้ำได้หากบุคคลยังไม่ได้เติมเต็มความต้องการเหล่านั้น (อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อดุลพัฒนกิจ, 2554: 128)

การพิจารณาแรงจูงใจในทางจิตวิทยา จะหมายถึงสภาวะที่อินทรีย์ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเพื่อไปยังจุดหมายปลายทาง โดยเมื่อคนเรตกอยู่ในสภาวะที่ได้รับการจูงใจจะต้องมีความกระตือรือร้นและชวนขวยในการทำกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ซึ่งแรงจูงใจมีการร่วมกันของ 3 ลักษณะ คือ เป็นพลังงานที่กระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม เป็นตัวกำหนดทิศทางและเป้าหมายของพฤติกรรม และเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายาม โดยแรงจูงใจอาจมาจากภายในหรือภายนอกก็ได้ (สุขัญญา รัตนสัญญา, 2547: 186)

แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสิ่งที่เกิดจากความต้องการ หรือเจตคติ หรือความสนใจภายในตัวของแต่ละบุคคล เป็นแรงผลักดันให้ทำในสิ่งต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมีความสุข โดยไม่ได้คาดหวังค่าชมหรือรางวัล ไม่มีความหวาดวิตกกังวลกับความคิดของผู้อื่นจึงสามารถทำงานหรือแสดงออกได้อย่างเต็มที่ มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลทั่วไป ไม่ใช่สร้างสัมพันธภาพเฉพาะบุคคลที่ทำประโยชน์ให้ตน และมักเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (สุขัญญา รัตนสัญญา, 2547: 186-187)

แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เกิดจากการนำเอากิจกรรมมากระตุ้นให้บุคคลอื่นทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ดังนั้น เมื่อทำสิ่งใดแล้วจึงต้องการคำชม ต้องการการยอมรับหรือความเห็นชอบจากบุคคลอื่น มีความกังวลและคอยดูว่าคนอื่นคิดอย่างไรกับตน จึงมีความรู้สึกไม่เป็นตัวของตัวเอง ส่วนใหญ่ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่น มักจะทำดีหรือสร้างสัมพันธภาพเฉพาะบุคคลที่ทำประโยชน์ให้หรือทำความดีเฉพาะเวลาที่มีคนเห็น แต่ถ้าไม่มีคนเห็นจะเกิดความท้อถอยและหมดกำลังใจที่จะทำต่อไป (สุชัยญา รัตนสัญญา, 2547: 187)

องค์ประกอบสำคัญของการเกิดแรงจูงใจ คือ พลังงานที่เป็นตัวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม โดยแหล่งพลังงาน ประกอบด้วย (สุชัยญา รัตนสัญญา, 2547: 188-189)

1. ความต้องการ (Needs) มักพบเมื่อมีความไม่สมดุลในร่างกายและจิตใจเกิดขึ้น ความต้องการด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐาน เช่น ความหิว ความกระหาย ส่วนความต้องการด้านจิตใจ เช่น ต้องการความสำเร็จ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การมีอำนาจ การพึ่งตนเอง เป็นต้น

2. แรงกระตุ้น (Motives) เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ร่างกายทำและควบคุมกิริยาอาการนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. แรงขับ (Drive) เป็นสภาพทางสรีระที่เกิดขึ้นในขณะที่ร่างกายอยู่ในภาวะขาดแคลนจัดเป็นตัวสำคัญของกระบวนการเกิดแรงจูงใจ เพราะเป็นตัวมุ่งกระทำและเสริมกำลังเพื่อไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจมีหลายด้าน (อนเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อุดลพัฒน์กิจ, 2554: 129-130) เช่น

1. ความต้องการในปัจจัยสี่ หรือความต้องการพื้นฐานในชีวิต
2. ความต้องการที่เหนือกว่าความต้องการพื้นฐาน เช่น การตอบสนองความเป็นตัวตนของตนเอง ความภาคภูมิใจ
3. เจตคติ เป็นเรื่องของความรู้ ความเชื่อ และแนวโน้มของบุคคลในการกระทำสิ่งต่างๆ ที่สอดคล้องกับเจตคติของตนเอง
4. ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา
5. ความชอบที่เกิดขึ้น ที่บุคคลนั้นเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

6. อารมณ์ เป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับเวลา โอกาส และสถานการณ์ ที่ส่งผลให้แต่ละคน แสดงพฤติกรรมและแรงขับออกมาต่างกัน

7. จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการแสดงพฤติกรรมออกมา โดยอาจเชื่อมโยงเป้าหมายและผลตอบแทนเข้าด้วยกัน

8. การรับรู้ เป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินผลตอบแทนที่ได้รับว่ามีความคุ้มค่ามากน้อยเพียงใด

9. สิ่งแวดล้อมทางสังคม เป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมที่ควรกระทำ ผ่านกระบวนการเรียนรู้และความคิดทางปัญญา

ลักษณะของแรงจูงใจจะมีความซับซ้อนและหลากหลาย ส่งผลให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แต่แรงจูงใจมีลักษณะร่วมกัน คือ เกิดจากความต้องการที่ยังไม่ได้เติมเต็มเป็นตัวกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรม กำหนดพฤติกรรมที่แสดงออกมา ช่วยลดความเครียด และมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล (อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อดุลพัฒน์กิจ, 2554: 130-131)

แม้ว่าความต้องการจะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจูงใจ โดยมีการแบ่งรูปแบบความต้องการเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความต้องการที่ต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด แม้จะได้รับการตอบสนองแล้วก็ยังมีความต้องการนั้นต่อไป เช่น ความต้องการปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต 2) ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนอง ทำให้ส่งผลต่อแรงจูงใจและมีแนวโน้มที่จะสร้างพฤติกรรมเพื่อไปสู่เป้าหมาย 3) ความต้องการมีลำดับของความสำคัญแตกต่างกัน และจะแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ความต้องการที่มีความสำคัญก่อนเสมอ ทั้งนี้ Maslow แบ่งลำดับของความต้องการเป็น 5 ระดับ คือ ด้านสรีระหรือปัจจัยสี่ ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านความรักหรือสังคม ด้านการนิยมนับถือในตน และด้านการพัฒนาศักยภาพแห่งตน โดยเชื่อว่าบุคคลจะตอบสนองต่อความต้องการในระดับล่างก่อน แล้วจึงค่อยๆ ตอบสนองต่อความต้องการที่สูงขึ้น (สุชัยญา รัตนสัญญา, 2547: 191)

ความต้องการด้านอาชีพ

อาชีพหลังสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องมีการเตรียมการตัดสินใจ การประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองจะทำให้มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอย่างมาก ในทางตรงข้าม การประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเองทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความสุข และไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ทั้งนี้ การทำงานเป็นสิ่งสนองความต้องการในด้านต่างๆ เช่น สนองความต้องการทางวัตถุในการเปลี่ยนวัตถุเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก สนองความต้องการนับถือตนเอง โดยความสามารถในการทำงานนั้นทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า สนองความต้องการมีกิจกรรมเพื่อหลีกเลี่ยงความเบื่อหน่ายและลดความวิตกกังวล และการสนอง

ความต้องการริเริ่ม สร้างสรรค์ (จිරนันท์ ไวยศรีแสง, 2552) นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภาภรณ์ วรธนะวาสิน (2555) ที่ระบุถึงแนวโน้มการเลือกประกอบอาชีพของ นักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน มีการวางแผนประกอบ อาชีพ มีการรู้จักตนเอง มีการปรึกษาผู้รู้ มีการเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพ และมีการวางแผนใน การหางาน ทั้งนี้ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ คือ ตัวนักศึกษาเอง และสิ่งที่มุ่งหวัง เป็นอันดับแรกในการเลือกประกอบอาชีพ คือ ความมั่นคงในอาชีพการงาน

Holland (1966) ระบุว่า การเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ โดยการเลือก อาชีพจัดเป็นการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิต ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ

Whitteberry (2016) กล่าวถึงการจำแนกบุคลิกภาพลักษณะของแรงงานสมัยใหม่ที่มีผลต่อ การประกอบอาชีพ เป็น 6 ลักษณะ คือ

กลุ่มที่ 1 บุคลิกภาพจริงจัง (Realistic) ชอบทำงานนอกสถานที่ งานที่มีการเคลื่อนไหว ใช้ ทักษะ มีความถนัดทางช่าง การทำงานด้านเครื่องยนต์หรือเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ บุคลิกมักขี้อาย เกือบตัว แต่เป็นคนเอาการเอางาน จริงจัง อดทน ทำงานได้ดีเมื่อทำงานคนเดียว อาชีพที่เหมาะสม สำหรับ คนกลุ่มนี้ เช่น ช่างไม้ ช่างเทคนิค วิศวกร ช่างฝีมือ เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 บุคลิกภาพนักวิชาการ (Investigative) มักมีบุคลิกของคนเจ้าความคิด ชอบการคิด วิเคราะห์ ช่างสังเกต ละเอียดรอบคอบ มีเหตุผล ชอบศึกษาและแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพกลุ่มนี้มักไม่มีทักษะการเจรจาต่อรองแต่สามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี อาชีพที่เหมาะสม เช่น นักชีววิทยา โปรแกรมเมอร์ นักสำรวจ เกษษกร เป็นต้น

กลุ่มที่ 3 บุคลิกภาพศิลปิน (Artistic) หรือผู้สร้าง กลุ่มนี้จะรักความเป็นอิสระ ชอบแสดงออก ชื่นชมธรรมชาติ ศิลปะ การเขียน และดนตรี ให้ความสำคัญกับคนอื่น มักจะหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ได้รับ คำสั่งหรืองานที่จำเจ ชอบการทำงานเป็นกลุ่มที่มีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ อาชีพที่เหมาะสม สำหรับคนกลุ่มนี้ เช่น นักออกแบบ นักดนตรี นักเขียน ครูสอนศิลปะ นักแสดง เป็นต้น

กลุ่มที่ 4 บุคลิกภาพชอบสมาคม (Social) เป็นกลุ่มที่พบมากที่สุดในบรรดาบุคลิกภาพทุก กลุ่ม คนในกลุ่มนี้มักมีลักษณะชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้ที่ชอบช่วยเหลือ มีความเข้าใจผู้อื่นได้ดี กล้าแสดงออก เป็นกันเอง ร่าเริง มีทักษะในการเจรจาและการอธิบาย อาชีพที่เหมาะสมสำหรับคนกลุ่มนี้ เช่น นักให้คำปรึกษา บรรณารักษ์ นักกายภาพบำบัด พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

กลุ่มที่ 5 บุคลิกภาพกล้าคิดกล้าทำ (Enterprising) มีบุคลิกลักษณะเป็นผู้นำ ชอบการเจรจา หว่านล้อมผู้อื่นให้คล้อยตาม กล้าแสดงออก กล้าโต้แย้ง คล่องแคล่ว มักคิดว่าตนเองเด่นกว่าผู้อื่น

วิธีการดำเนินชีวิตที่สำคัญประการหนึ่งของบุคคล คือ การประกอบอาชีพ เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับฐานะความเป็นอยู่ทางสังคม สภาพเศรษฐกิจและสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การสร้างความรู้ที่กว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งในการจะประกอบอาชีพได้นั้น บุคคลควรมีการรู้จักตนเองในเรื่องของค่านิยม ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพของตนเอง จากนั้นจึงทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่สนใจทั้งด้านการเตรียมความพร้อม ความก้าวหน้าในอาชีพ ปัญหาอุปสรรค เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โลกอาชีพนั้นต่อไป ทิวา เทพเสนา (2546) ระบุถึงการประกอบอาชีพอิสระ เป็นกระบวนการเลี้ยงชีวิตโดยการทำงานให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนเพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่างๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล จัดเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของชีวิตที่ทำให้บุคคลดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้น การจัดการศึกษากับการประกอบอาชีพจึงมีความสัมพันธ์กันในประเด็นของการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อมิให้เกิดปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น อีกทั้งการจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ การจัดแนะแนวอาชีพ การส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่อทุกอาชีพ จะช่วยให้บุคคลรู้จักการประกอบอาชีพมากขึ้น

ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 ที่ระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา (2558) มีเจตนารมณ์ให้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีลักษณะที่แตกต่างตามจุดเน้นของสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆ ตอบสนองการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลาดแรงงาน ความก้าวหน้าของศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป นำไปสู่การกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนฐานความเชื่อว่าการ่าลังคนที่มีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทยภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถดำรงอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสามารถสร้างสรรคงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล ทั้งนี้ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 233-235) แนะนำวิธีเตรียมการเพื่ออนาคต และการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคม ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตปัจจุบัน และการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้ก้าวหน้าทันวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งการเรียนเนื้อหาวิชาเพียงในห้องเรียน และจำกัดการถ่ายทอดที่มาจากครูอาจารย์นั้นไม่เพียงพอสำหรับการเรียนในยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องมี

แหล่งข้อมูลที่เพียงพอและทันต่อเหตุการณ์ และการเรียนรู้ด้วยการพึ่งพาตนเองโดยการผ่านสื่อประกอบการเรียนและการสอนทางไกล

2. การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้ต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตแม้จะสำเร็จการศึกษาแล้ว แต่ก็จำเป็นที่จะต้องจัดรูปแบบและโครงสร้างจินตนาการ เพื่อให้การศึกษาแก่บุคคลตลอดชีวิต ในด้านอาชีพศึกษาต้องจัดให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินชีวิต แบบแผนการทำมาหากินที่จะไม่เกิดปัญหาเมื่อจะเรียนแล้วต้องหยุดทำงานเกิดขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจากครอบครัวเกษตรกรรมมาสู่อุตสาหกรรม มาสู่สังคมที่ต้องแข่งขันและทำงานเพื่อความอยู่รอด แบบแผนในการดำเนินชีวิตมีความซับซ้อน เกิดอาชีพใหม่ๆ มากขึ้น ดังนั้นจึงต้องการการเรียนรู้ทักษะทางอาชีพที่มีความชำนาญอย่างเพียงพอเพื่อให้ก้าวสู่กระบวนการของอาชีพนั้นๆ ได้

4. ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวิทยาการและเทคโนโลยี ทำให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ สามารถรับรู้กันอย่างรวดเร็วในเวลาอันสั้น การจัดการการศึกษาจึงควรทำให้บุคคลมีความเข้าใจในการคิดวิเคราะห์ข้อมูลจากข่าวสารที่ได้ และนำข้อมูลนั้นมาให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพที่ตนเองทำให้อีกด้วย

Evans (1978) อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542: 22-23) ระบุวิธีการฝึกอาชีพ โดยพิจารณาในรูปของระบบ ประกอบด้วย 6 วิธี ดังนี้

1. การฝึกอย่างไม่เป็นแบบแผน (Informal Apprentice Training) เป็นการฝึกแบบดั้งเดิมของบุคคลในครอบครัว ฝึกหัดอาชีพโดยการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ เช่น งานด้านฝีมือช่างทอง ศิลปกรรมทอผ้า เป็นลักษณะอุตสาหกรรมในครัวเรือน

2. การฝึกจากระบบอุตสาหกรรม (Industrialized Training) เป็นการฝึกจากเจ้าของและผู้ประกอบการเอง โดยการรับผู้เข้าทำงานและการฝึกความชำนาญเฉพาะอย่าง

3. การฝึกจากสถานศึกษา (Institutionalized Training) เป็นการฝึกจากสถานศึกษาทั้งของรัฐบาลและเอกชน โดยการจัดการศึกษาในระบบและมีหลักสูตรการฝึกวิชาชีพ มีการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

4. ระบบความร่วมมือของสถานศึกษาและผู้ประกอบการ (Cooperative Education Program) เป็นการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งการฝึกงานภาคปฏิบัติจากโรงงานอุตสาหกรรมหรือธุรกิจทั้งเอกชนและรัฐบาล เป็นการฝึกความชำนาญ

5. ระบบการฝึกระหว่างทำงาน (On-the-job Training) เป็นการฝึกโดยโรงงานอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานธุรกิจรับเข้าทำงานแล้ว หรืออยู่ในระหว่างทดลองการทำงาน โดยจัดให้ฝึกงานระยะสั้นตามลักษณะงานที่สถานประกอบการต้องการให้ทำ

6. การฝึกระหว่างทำงาน (Formal Apprentice Training) เป็นการฝึกงานแบบลูกจ้างขณะทำงาน โดยไม่มีความรู้ความชำนาญในงานหน้าที่นั้นมาก่อน

ดังนั้น การจัดการศึกษาเพื่อสร้างประสบการณ์ทางอาชีพให้กับผู้เรียน สถานศึกษาจึงควรพิจารณาเป้าหมายของการฝึก เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้งานที่ตนสนใจ และนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พรพิมล อินทียศ (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบอาชีพอิสระ พบว่าความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระขึ้นอยู่กับผลของการดำเนินงานที่ผู้ประกอบอาชีพอิสระนั้นพอใจ โดยมีปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จคือ สภาพครอบครัวที่มีส่วนเสริมสร้างประสบการณ์และสนับสนุนประสบการณ์เดิมอันนำมาสู่ความคิดในการประกอบอาชีพอิสระ รวมถึงประสบการณ์ตรงและการเรียนรู้ รายได้จากการประกอบอาชีพที่นำมาสู่ผลกำไร ค่านิยมและความเชื่อ การเลือกอาชีพ การบริหารจัดการและข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ การระดมทุน การเลือกทำเลที่ตั้งที่สะดวกและประหยัดต้นทุน การรับความช่วยเหลือและการสนับสนุนทางด้านการตลาดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดการเรื่องเงินทุนหมุนเวียน

อัจฉรา หอมจรรยา (2546) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ระดับปริญญาตรี ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้แก่ เกรตเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ลักษณะองค์กรที่มุ่งหวังเข้าทำงาน บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ลักษณะองค์กรของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ความมั่นคงในงาน โอกาสในการแสดงความรู้ ความสามารถหรือโอกาสในการพัฒนาตนเอง และความมีชื่อเสียงของหน่วยงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนที่สุดเพียงอาชีพเดียว และถ้าอาชีพที่เลือกแล้วยังไม่เป็นที่พอใจก็จะเปลี่ยนอาชีพใหม่ เนื่องจากการพัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปตลอดเวลา และ ชัชชฎา วันดี (2557) ศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเลือกอาชีพของนักศึกษาหลังสำเร็จการศึกษาไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา คือ เกรตเฉลี่ยเฉพาะรายวิชาของสาขา สาขาวิชาที่เรียน เพศ และเกรตเฉลี่ยรวม ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรโครงสร้างหลักสูตรหรือใช้ในการวางแผนการศึกษาให้กับนักศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาได้ เนื่องจากการเลือกอาชีพควรเริ่มต้นด้วยการวางแผนตั้งแต่วัยเรียน และเป็นการวางแผนระยะยาวที่ต้องใช้เวลานาน ขึ้นอยู่กับความถนัด ความสามารถ และความสนใจในงานอาชีพที่แตกต่างกัน และ จีรนนท์ ไวยศรีแสง (2552)

ให้ความเห็นว่าก่อนการเลือกอาชีพ ต้องรู้จักตนเองให้ดีก่อน โดยเฉพาะด้านอุปนิสัย ความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ และทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพนั้น นอกจากนี้สถาบันการศึกษาควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ แก่นักศึกษา ก่อนการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางที่ดีของนักศึกษาในอนาคต

ณิชานา สายทอง และ ณิชมล จันทร์สม (2557) ศึกษาแรงจูงใจในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการบริเวณตลาดไท จังหวัดปทุมธานี พบว่า มีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจด้านความสามารถ ด้านปัจจัยการสนับสนุน และด้านปัจจัยผลักดัน ส่วนแรงจูงใจในทฤษฎีความต้องการพบว่าความต้องการความสำเร็จมีผลต่อแรงจูงใจมากที่สุด ขณะที่ วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อด้านความใฝ่ใจในความสำเร็จในระดับมากที่สุด และมีความคิดเห็นในระดับมากในด้านความเป็นตัวของตัวเอง ด้านความสม่ำเสมอและใฝ่ใจในการเรียนรู้ ด้านความมีนวัตกรรม ด้านความกล้าเสี่ยง และด้านความก้าวร้าวในการแข่งขัน และจากการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจและการแข่งขันของร้านตัดเสื้อผ้า JK Uniform พบว่า ร้าน JK Uniform มีปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยแวดล้อมภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านการตลาด และปัจจัยด้านการผลิต ส่วนปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากปัจจัยแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเมือง ปัจจัยด้านเหตุการณ์ธรรมชาติ ปัจจัยด้านค่าครองชีพ และปัจจัยด้านสินค้าทดแทน เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่ง พบว่าตำแหน่งของธุรกิจในตลาดคือ เป็นร้านตัดชุด Uniform มีการให้บริการที่หลากหลาย และมีเทคโนโลยีทันสมัย แต่ข้อเสียเปรียบ คือ จำนวนพนักงานในร้านไม่เพียงพอ กลยุทธ์สำคัญในการทำธุรกิจคือ กลยุทธ์ระดับองค์กร กลยุทธ์ระดับธุรกิจ กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ (จารุณาด ชัชวาลรัตน์, 2558)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน คือ อาจารย์ไพลิน ตั้งศุภราทร เจ้าของโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ เป็นนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากผู้ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการเตรียมความพร้อมสหกิจศึกษา โดยเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นปีที่ 3 และ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน ใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ทำการปรับแก้ไขประเด็นการสัมภาษณ์ก่อนนำไปใช้จริง ข้อคำถามประกอบด้วย

- 1.1 มีแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพนี้อย่างไร
- 1.2 มีการเตรียมตัว/หาประสบการณ์อย่างไรบ้าง
- 1.3 ยกตัวอย่างปัญหาที่พบในการทำงาน และแนวทางแก้ไข
- 1.4 มีหลักคิดอย่างไรบ้างในการประกอบอาชีพนี้
- 1.5 มีประเภทสินค้าหรือบริการใดบ้าง
- 1.6 มีวิธีการคัดเลือกคนเข้าทำงานอย่างไร
- 1.7 คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพโรงเรียนสอนตัดเสื้อ

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้า และเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ กำหนดข้อคำถามโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา เป็นคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) จำนวน 7 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบคำตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choice Question)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านครอบครัว เป็นคำถามปลาย จำนวน 4 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบคำตอบหลายตัวเลือก

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง และปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 21 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม นำไปทำการทดสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นกับกลุ่มนักศึกษาที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยติดต่อและประสานงานเพื่อขอนัดวันทำการสัมภาษณ์ จัดส่งข้อคำถามแก่ผู้ให้ข้อมูลหลักล่วงหน้า ทำการสัมภาษณ์และขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง และรอรับกลับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา นำมาสรุป เรียงเรียง

ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามรวมทั้งสิ้นจำนวน 50 ฉบับ (คิดเป็นร้อยละ 90.91)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 100)

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้า

แรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ

“...เริ่มจากการค้นหาความชอบของตนเอง มีความชอบใบบ้างที่สามารถทำเป็นอาชีพในครัวเรือนได้ จึงพบว่าความชอบด้านการตัดเย็บเสื้อผ้าสามารถนำมาใช้ในการเสริมบุคลิกภาพตนเองได้ และยังสามารถประกอบอาชีพในครัวเรือนได้ด้วย...”

การเตรียมตัว/หาประสบการณ์

“...เริ่มจากการหาสถานที่เรียน ระหว่างเรียนไปก็ทำงานไปด้วย จนงานล้นมือ จึงหาทางออกด้วยการให้ลูกค้าที่เป็นเพื่อนมาช่วยทำ สอนให้เขาเรียนรู้เกี่ยวกับการตัดเย็บ พอเพื่อนบอกต่อๆ กันไป ก็ทำให้มีทีมงานก็ล้น จนงานขาดมือ จึงแก้ไขด้วยการเช่าร้านเพื่อเพิ่มลูกค้า ระยะเริ่มต้นลูกค้าจะน้อย กิจลงทุนซื้อหุ่นโชว์ชุดสวยๆ แบบเก๋ๆ งานเนียบ เมื่องานล้นมือต้องเปิดรับสอนคนทั่วไป เพื่อเปิดทางที่จะได้ทีมงานเพิ่ม พอมีนักเรียนเยอะ กลัวผิดกฎหมาย เลยขอจัดตั้งโรงเรียน...”

ปัญหาที่พบในการทำงานและแนวทางแก้ไข

“...ขึ้นชื่อว่าปัญหาไว้ให้แก้ ข้อสำคัญต้องตั้งสติ นิ่ง ไม่ใช่อารมณ์ แก้ด้วยปัญญา หยิบปัญหา มาแก้ทีละข้อ หาต้นเหตุของปัญหา โดยการหาทางออก ไม่ต่อว่าต่อขาน ชี้ถูกชี้ผิด งานก็จะเดินไปข้างหน้า ไม่เกิดความขัดแย้ง ต้องรักษาความสามัคคีในองค์กรเป็นสำคัญ...”

หลักคิดในการประกอบอาชีพ

“...เป็นอาชีพที่ทำขายพอสมควร ใช้เวลาเรียนรู้ระยะสั้น สามารถนำมาประกอบอาชีพได้เร็ว ระหว่างเรียนรู้อีกก็สามารถมีรายได้ มีโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ไม่หยุดนิ่ง งานด้านแพชั่น งานด้านการตัดเย็บนั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด ยิ่งยุคปัจจุบัน มีการปรับเปลี่ยนการแต่งกายทันสมัยมาก ทำให้มีโอกาสคิดค้นความล้ำสมัยไม่มีขอบเขต...”

ประเภทสินค้า หรือบริการ

“...มีการผลิตเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบออกจำหน่าย เช่น ผลิตเพื่อขาย รับผิดชอบ บริการเช่าชุดพร้อมเครื่องประดับ และอื่นๆ...”

การคัดเลือกคนเข้าทำงาน

“...ต้องรับคนที่มีความรู้ ความสามารถ ตรงกับจุดประสงค์ ถ้าอยู่ฝ่ายต้อนรับต้องมีบุคลิกภาพที่ดูดีน่าเชื่อถือ และมีความรู้เกี่ยวกับสินค้าที่อยู่ในความรับผิดชอบ ฝ่ายผลิตก็ต้องมีความรู้ตรงกับสายงานการผลิต ส่วนฝ่ายถ่ายทอดต้องมีความรู้ มีจิตวิทยาในการถ่ายทอด...”

คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้

“...ผู้ประกอบการควรมีความรู้ความสามารถในอาชีพด้วยตนเอง วางแผนการผลิต สร้างทีมงาน แผนการตลาด และสร้างกลุ่มเป้าหมายให้ตรงกับวัตถุประสงค์...”

ตอนที่ 2 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ		จำนวน (คน)	ร้อยละ (n=50)
เพศ	ชาย	13	26.00
	หญิง	37	74.00
การหารายได้พิเศษระหว่างกำลังศึกษา	มี	15	30.00
	ไม่มี	35	70.00
เคยได้รับการอบรม/เข้าร่วมกิจกรรม	เคย	26	52.00
การให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ	ไม่เคย	24	48.00
เมื่อสำเร็จการศึกษา ตั้งใจประกอบอาชีพประเภทใด	รับราชการ	6	12.00
	พนักงานบริษัท	14	28.00
	อาชีพอิสระ	30	60.00
เหตุผลที่ทำให้ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ	เป็นความตั้งใจของตัวเอง	30	60.00
	ได้รับคำแนะนำจากคนใกล้ชิด	1	2.00
	ต้องการเพิ่มประสบการณ์ในอาชีพนั้น	16	32.00
	อื่นๆ (ตัวอย่างของผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต)	3	6.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=50)		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ		
บิดา/มารดา	28	56.00
ผู้ปกครอง (ที่ไม่ใช่บิดา/มารดา)	9	18.00
เพื่อนสนิท	4	8.00
สมาชิกในครอบครัว	9	18.00
กิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ		
การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา	31	62.00
การจัดกิจกรรมด้านอาชีพ	8	16.00
มีหน่วยงานที่ให้ข้อมูลด้านอาชีพในสถานศึกษา	4	8.00
การทำธุรกิจจำลองในกิจกรรมการเรียนการสอน	2	4.00
วิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาให้ความรู้	3	6.00
อื่นๆ (การศึกษา ดูงาน)	2	4.00

จากตารางที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 74.00) ไม่มีการหารายได้พิเศษระหว่างกำลังศึกษา (ร้อยละ 70.00) เคยได้รับการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 52.00) เมื่อสำเร็จการศึกษา ตั้งใจประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 50.00) เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้นเป็นความตั้งใจของตนเอง (ร้อยละ 60.00) โดยผู้ที่มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ บิดา/มารดา (ร้อยละ 56.00) และกิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา (ร้อยละ 62.00)

ตารางที่ 2 ข้อมูลด้านครอบครัว

(n=50)		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	8	16.00
พนักงานบริษัท	7	14.00
อาชีพส่วนตัว	28	56.00
อื่นๆ (รับจ้าง ขับรถแท็กซี่ ค้าขาย)	7	14.00
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	2	4.00
พนักงานบริษัท	5	10.00
อาชีพส่วนตัว	36	72.00
อื่นๆ (รับจ้าง ค้าขาย ช่างเสริมสวย)	7	14.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	11	22.00
15,001 - 30,000 บาท	20	40.00
30,001 - 50,000 บาท	15	30.00
50,001 บาท ขึ้นไป	4	8.00
เมื่อสำเร็จการศึกษาบิดา/มารดา คาดหวังให้ประกอบอาชีพ		
รับราชการ	19	38.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	2.00
พนักงานบริษัท	3	6.00
อาชีพอิสระ	23	46.00
อื่นๆ (ไม่คาดหวัง แล้วแต่โอกาส)	4	8.00

จากตารางที่ 2 ข้อมูลด้านครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพส่วนตัว (56.00 และ 72.00 ตามลำดับ) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ระหว่าง 15,001 - 30,000 บาท (ร้อยละ 40.00) เมื่อสำเร็จการศึกษาบิดา/มารดา คาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระ (ร้อยละ 46.00)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุป ความคิดเห็น (n=50)
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
1. ท่านมีความรู้ และ เข้าใจเกี่ยวกับอาชีพ อิสระ	5 (10.00)	34 (68.00)	11 (22.00)	-	-	3.88	0.56	เห็นด้วย
2. ความรู้ที่ได้รับจาก การศึกษามีความ เพียงพอต่อการ ประกอบอาชีพอิสระ	10 (20.00)	25 (50.00)	14 (28.00)	1 (2.00)	-	3.88	0.75	เห็นด้วย
3. มีเงินทุนเพียงพอ ต่อการประกอบ อาชีพอิสระ	5 (10.00)	18 (36.00)	26 (52.00)	1 (2.00)	0	3.54	0.71	เห็นด้วย
4. มีความสนใจในการ ประกอบอาชีพอิสระ	13 (26.00)	33 (66.00)	4 (8.00)	-	-	4.18	0.56	เห็นด้วย
5. มีประสบการณ์ในการ ประกอบอาชีพอิสระ	8 (16.00)	26 (52.00)	13 (26.00)	2 (4.00)	1 (2.00)	3.76	0.85	เห็นด้วย
6. มีการเตรียมความ พร้อมของตนเองเพื่อ การประกอบอาชีพ อิสระ	5 (10.00)	34 (68.00)	10 (20.00)	1 (2.00)	-	3.86	0.61	เห็นด้วย
7. มีตัวอย่างของผู้ที่ ประสบความสำเร็จ เป็นแนวทางในการ ประกอบอาชีพอิสระ ของตนเอง	16 (32.00)	27 (54.00)	5 (10.00)	1 (2.00)	1 (2.00)	4.12	0.82	เห็นด้วย
8. ได้รับการสนับสนุน จากครอบครัวในการ ประกอบอาชีพอิสระ	13 (26.00)	25 (50.00)	10 (20.00)	2 (4.00)	-	3.98	0.80	เห็นด้วย
9. มีความรับผิดชอบ ในการทำงาน	14 (28.00)	27 (54.00)	9 (18.00)	-	-	4.10	0.68	เห็นด้วย
10. เป็นผู้ศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมเสมอ	15 (30.00)	28 (56.00)	7 (14.00)	-	-	4.16	0.65	เห็นด้วย
11. รักความเป็นอิสระ ในการทำงาน	26 (52.00)	23 (46.00)	1 (2.00)	-	-	4.50	0.54	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม						4.00	0.68	เห็นด้วย

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเองในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.00) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่ามีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกรายการ โดยเรียงรายการปัจจัยเกี่ยวกับตนเองที่นักศึกษามีความเห็นด้วยต่อการประกอบอาชีพอิสระ จากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการแรก คือ รักความเป็นอิสระในการทำงาน (ค่าเฉลี่ย 4.50) มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ (ค่าเฉลี่ย 4.18) และเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ (ค่าเฉลี่ย 4.16)

ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยเกี่ยวกับตนเองที่นักศึกษาเห็นด้วยว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด 3 รายการ คือ มีเงินทุนเพียงพอ ต่อการประกอบอาชีพอิสระ (ค่าเฉลี่ย 3.54) มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ (ค่าเฉลี่ย 3.76) และมีการเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ (ค่าเฉลี่ย 3.86)

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุป ความคิดเห็น
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย				
1. ต้องพบปะผู้คน จำนวนมาก	20 (40.00)	25 (50.00)	5 (10.00)	-	-	4.30	0.65	เห็นด้วย
2. ไม่มีกฎเกณฑ์เข้มงวด ในการทำงาน ทำให้ ไม่รู้สึกกดดัน	19 (38.00)	23 (46.00)	5 (10.00)	3 (6.00)	-	4.16	0.84	เห็นด้วย
3. มีอิสระ ไม่มีเวลา ทำงานที่แน่นอน	15 (30.00)	26 (52.00)	7 (14.00)	2 (4.00)	-	4.00	0.78	เห็นด้วย
4. มีการแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้าตลอดเวลา	17 (34.00)	28 (56.00)	5 (10.00)	-	-	4.24	0.62	เห็นด้วย
5. ทำทนายความรู้ ความสามารถ ส่วนบุคคล	25 (50.00)	23 (46.00)	2 (4.00)	-	-	4.46	0.58	เห็นด้วย
6. ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ อย่างเต็มที่	24 (48.00)	22 (44.00)	4 (8.00)	-	-	4.40	0.64	เห็นด้วย
7. ความมั่นคงในอาชีพ น้อยกว่างานประจำ	11 (22.00)	17 (34.00)	22 (44.00)	-	-	3.88	0.75	เห็นด้วย
8. ผลตอบแทนหรือ รายได้ดีกว่างานประจำ	12 (24.00)	16 (32.00)	22 (44.00)	-	-	3.92	0.75	เห็นด้วย
9. การจะประสบ ความสำเร็จ ขึ้นอยู่ กับตัวเองเป็นสำคัญ	21 (42.00)	4 (8.00)	25 (50.00)	-	-	3.34	0.63	ไม่แน่ใจ
10. ช่วยลดปัญหา การว่างงาน	15 (30.00)	9 (18.00)	26 (52.00)	-	-	4.12	0.69	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวม						4.19	0.69	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 4.19) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ 1 รายการ คือ การจะประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นสำคัญ (ค่าเฉลี่ย 3.34) ส่วนรายการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกรายการ โดยเรียงรายการปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ ที่นักศึกษามีความเห็นด้วยว่ามีผลต่อ

การประกอบอาชีพอิสระ จากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการแรก คือ ทำหาความรู้ความสามารถส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 4.46) ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ (ค่าเฉลี่ย 4.40) และต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก (ค่าเฉลี่ย 4.30)

ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ ที่นักศึกษาเห็นด้วยว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด 3 รายการ คือ ความมั่นคงในอาชีพน้อยกว่างานประจำ (ค่าเฉลี่ย 3.88) ผลตอบแทนหรือรายได้ดีกว่างานประจำ (ค่าเฉลี่ย 3.92) และมีอิสระ ไม่มีเวลาทำงานที่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 4.00)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ : กรณีศึกษาโรงเรียนสอนตัดเสื้อไพลิน สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

แรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ มาจากการค้นหาความชอบของตนเอง ที่สามารถทำเป็นอาชีพได้

การเตรียมตัว/หาประสบการณ์ เริ่มจากการหาสถานที่เรียน การทำงานระหว่างเรียน การหาที่มงาน การสอนงาน และการขยายช่องทางการทำงาน

แนวทางในการทำงาน คือ การรักษาความสามัคคี การลดความขัดแย้ง และไม่ใช้อารมณ์ในการทำงาน

แนวทางการแก้ไขปัญหา ที่สำคัญ คือ การค้นหาต้นเหตุของปัญหา และการมีสติในการแก้ปัญหา

หลักคิดในการประกอบอาชีพ งานด้านแฟชั่นและการตัดเย็บนั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด จัดเป็นอาชีพที่ทำหาย ใช้เวลาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่นำมาประกอบอาชีพได้เร็ว และมีโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่หยุดนิ่ง

ประเภทสินค้า หรือบริการ ทำการผลิตเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบออกจำหน่าย เช่น ผลิตเพื่อขาย รับผิดชอบ บริการเช่าชุดพร้อมเครื่องประดับ

การคัดเลือกคนเข้าทำงาน ต้องมีความรู้ ความสามารถในงานที่ทำ เช่น ฝ่ายต้อนรับต้องมีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือ ฝ่ายสอนต้องมีจิตวิทยาในการถ่ายทอด ฝ่ายผลิตต้องเข้าใจในสายงานการผลิต เป็นต้น

คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้า ต้องมีความรู้ความสามารถในอาชีพด้วยตนเอง เช่น สามารถวางแผนการผลิต สร้างทีมงาน แผนการตลาด และสร้างกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ไม่มีการหารายได้พิเศษระหว่างกำลังศึกษา เคยได้รับการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ เมื่อสำเร็จการศึกษาตั้งใจประกอบอาชีพอิสระ โดยผู้ที่มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ บิดา/มารดา และกิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม นักศึกษาส่วนใหญ่มีบิดาและมารดาประกอบอาชีพส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ระหว่าง 15,001 - 30,000 บาท และบิดา/มารดา คาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระเมื่อสำเร็จการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยทุกรายการ โดยรายการเกี่ยวกับตนเองที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระสูง คือ การเป็นผู้รักความเป็นอิสระในการทำงาน มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ และเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ส่วนรายการเกี่ยวกับตนเองที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระน้อย คือ การมีเงินทุนเพียงพอต่อการประกอบอาชีพอิสระ การมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ และการเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกือบทุกรายการ โดยรายการเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระสูง คือ เป็นงานที่ทำหาความรู้ ความสามารถส่วนบุคคล เป็นงานที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ และต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก ส่วนรายการเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระน้อย คือ มีความมั่นคงในอาชีพน้อยกว่างานประจำ ผลตอบแทนหรือรายได้ดีกว่างานประจำ และมีอิสระ ไม่มีเวลาทำงานที่แน่นอน

การอภิปรายผล

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ

แรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพ มาจากการค้นหาความชอบของตนเอง ที่สามารถทำเป็นอาชีพได้ ซึ่งจากการที่บุคคลมีความแตกต่างกันด้านความสามารถและบุคลิกภาพ จึงมีการตัดสินใจเลือกอาชีพแตกต่างกัน เมื่อเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้แล้ว การได้กระทำในสิ่งตนเองชอบจะทำให้คนเรามีแรงจูงใจในการทำสิ่งนั้นๆ ต่อไปจนสำเร็จ ทำให้มีความสุข ความก้าวหน้าในการทำงาน สอดคล้องกับ ไพบูลย์ บุญล้อม และ วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ (2555) ระบุถึงการสร้างแรงจูงใจโดยการสร้างเจตคติเชิงบวกต่ออาชีพที่ตนเองสนใจ จะเป็นแรงกระตุ้นให้มองเห็นโอกาสและมุมมองที่หลากหลายเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองเลือกได้ และ ณัฐ อมรภิญโญ (2556) กล่าวถึงความชอบและความสนใจจะนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ไม่เคยทำมาก่อน และยังพบว่ามีความสอดคล้องกับ นเรศ กันทะวงศ์, อรจิรา ธรรมไชยงกูร และ ประยุท เทียมสุข (2556) ที่ศึกษาพบว่า การจัดโปรแกรมเตรียมตัวสู่โลกแห่งอาชีพให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีโอกาสตรวจสอบตนเอง รู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ซึ่งจะช่วยให้มีการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้ดีขึ้น

การเตรียมตัว/หาประสบการณ์ เริ่มจากการหาสถานที่เรียน การทำงานระหว่างเรียน การหาทีมงาน การสอนงาน และการขยายช่องทางการทำงาน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ไพบูลย์ บุญล้อม และ วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์ (2555) ที่กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพถือว่ามี ความสำคัญ เพราะเป็นการวางแผนเพื่อให้บุคคลเข้าใจในความถนัด ความสนใจของตน ก่อนก้าวออกไปสู่การประกอบอาชีพที่แท้จริง นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรมีความพร้อมที่จะเข้าสู่อาชีพ โดยการเสาะหาความรู้และประสบการณ์เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน มีความตระหนักต่อโอกาสและความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพ สามารถแก้ไขปัญหา ตัดสินใจเลือกอาชีพ และปรับตัวให้เข้ากับอาชีพที่ตนเลือกได้ และ ณัฐ อมรภิญโญ (2556) กล่าวถึงประสบการณ์ของผู้ประกอบการอาจเริ่มมาจากการเป็นลูกจ้าง เมื่อมีทักษะ ฝีมือ และฐานข้อมูลของลูกค้าจึงแยกออกมาดำเนินธุรกิจของตนเองเนื่องจากต้องการความเป็นอิสระ บางรายเป็นผู้ประกอบการมาก่อน แล้วมาดำเนินธุรกิจใหม่โดยใช้ธุรกิจเดิมเป็นฐาน ในการทำงานควรมีการศึกษาข้อมูล หาความรู้จนเพียงพอแล้วจึงเริ่มธุรกิจของตนเอง โดยเฉพาะความรู้และทักษะด้านการบริหารเพื่อให้สามารถบริหารธุรกิจได้โดยไม่พึ่งพาผู้อื่น เป็นลักษณะการบริหารที่มีความคล่องตัว รวมถึงการมีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อสร้างความมั่นใจในการประกอบธุรกิจระยะยาว ส่วนด้านเงินทุนนั้น นอกจากทุนที่เป็นจำนวนเงินแล้ว ยังมีทุนเกี่ยวกับความช่วยเหลือของคนในครอบครัว และทำเลที่ตั้งด้วย ส่วนปัจจัยด้านความตั้งใจในการทำธุรกิจ มักมาจากแรงจูงใจของผู้ประกอบการมากกว่าผู้อื่น รวมถึงการมีวินัย และมีความขยัน ดังนั้นการมีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมาก่อนจึงส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการในระยะยาว

แนวทางในการทำงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ การรักษาความสามัคคี การลดความขัดแย้ง และไม่ใช้อารมณ์ในการทำงาน ข้อสำคัญ คือ การค้นหาต้นเหตุของปัญหา และการมีสติในการแก้ปัญหา ซึ่ง ญัตตินรินทร์ เนียมประดิษฐ์, ชนพร กุลเที่ยง และ กาญจนา ไทยกิ่ง (2559) ระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งมากที่สุด คือ การสื่อสารที่ไม่ชัดเจน วิธีการทำงานที่แตกต่างกัน และทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ส่วนแนวโน้มของวิธีการบริหารความขัดแย้ง คือการใช้วิธีการสื่อสาร การจัดประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการให้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงแก้ปัญหาในเบื้องต้นก่อนที่จะรายงานผู้บริหารสูงสุด สอดคล้องกับ พ.ต.ท.ยุทธนา จันแก้ว (2556) ที่ระบุการจัดการความขัดแย้ง จะใช้การปรองดอง โดยเปิดให้มีการชี้แจงหรือถกปัญหากันอย่างตรงไปตรงมา หรือใช้การร่วมมือร่วมใจ โดยการแสดงให้เห็นว่าความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องร้ายแรงถ้าทุกฝ่ายเข้าใจปัญหาหรือใช้การประนีประนอม การเจรจาต่อรอง ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุดเมื่อเกิดความขัดแย้งใช้ความสามารถในการเจรจาต่อรอง และให้ผู้อื่นยินยอมให้ในสิ่งที่ต้องการด้วยความสมัครใจ

หลักคิดในการประกอบอาชีพ งานด้านแพชชั่นและการตัดเย็บนั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด จัดเป็นอาชีพที่ทำหาย ใช้เวลาเรียนรู้ระยะสั้นแต่นำมาประกอบอาชีพได้เร็ว และมีโอกาสพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่หยุดนิ่ง ทั้งนี้ ความคิดสร้างสรรค์จัดเป็นสิ่งจำเป็นต่อความอยู่รอดในโลกของการแข่งขัน เพราะมีการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อผลิตสิ่งใหม่ออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ (คณะกรรมการวิชาการ คิดสร้างสรรค์เพื่อการจัดการคุณค่า, 2555: 13) ดังนั้น ผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระทางด้านการตัดเย็บเสื้อผ้าหรืองานด้านแพชชั่น จึงควรเป็นผู้แสวงหาความรู้ ฝึกทักษะความชำนาญ เพื่อนำมารังสรรค์งานของตนเองต่อไป สอดคล้องกับ สิริชัย ดีเลิศ, ปานใจ ธารทัศน์วงศ์ และ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2560) ศึกษาพบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสิ่งใหม่ พัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ จนถึงการพัฒนานวัตกรรมในรูปแบบเชิงพาณิชย์ ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาได้จากการฝึกฝน การทำซ้ำจนเกิดความชำนาญในสิ่งที่สนใจ ซึ่งความคิดสร้างสรรค์จัดเป็นลักษณะส่วนบุคคล หรือผ่านการถ่ายทอดผ่านความรู้ ความหมาย ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และแรงจูงใจ ดังนั้น จึงจัดว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่พัฒนาได้ เรียนรู้ได้ ไม่เกี่ยวข้องกับพรสวรรค์ส่วนตัวและไม่ได้เกิดจากแรงบันดาลใจเพียงอย่างเดียว

ประเภทสินค้า หรือบริการ ทำการผลิตเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบออกจำหน่าย เช่น ผลิตเพื่อขาย รับผิดชอบ บริการเช่าชุดพร้อมเครื่องประดับ ซึ่งการประกอบธุรกิจที่ครบวงจรทำให้ลูกค้ามีความพอใจในการเลือกซื้อสินค้าและบริการจากแหล่งเดียวกัน ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางเพื่อค้นหาสิ่งของที่ตนเองต้องการ

การคัดเลือกคนเข้าทำงาน ต้องมีความรู้ ความสามารถในงานที่ทำ เช่น ฝ่ายต้อนรับต้องมีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือ ฝ่ายสอนต้องมีจิตวิทยาในการถ่ายทอด ฝ่ายผลิตต้องเข้าใจในสายงานการผลิต เป็นต้น สอดคล้องกับ อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อดุลพัฒน์กิจ (2554) ระบุถึงการบริหารบุคคล เพื่อปฏิบัติงานจำเป็นต้องหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน ผู้รับบริการหรือลูกค้าจะมีเป้าหมายในการซื้อสินค้าหรือบริการตามความพึงพอใจและความต้องการ จึงควรจัดระบบการบริการให้สนอง

ความต้องการและลูกค้าเกิดความพึงพอใจสูงสุด ผู้ให้บริการด้านการต้อนรับต้องเป็นผู้ปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรงจึงควรมีความเข้าใจในจิตวิทยาการบริการ เข้าใจคุณลักษณะการบริการที่สร้างความประทับใจแก่ลูกค้า และวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้าได้ ซึ่งลูกค้าส่วนมากมักมีลักษณะความต้องการในเรื่องของการได้รับความเข้าใจหรือการสื่อสารที่ถูกต้อง การได้รับการต้อนรับที่ทำให้เกิดความรูสึกว่าตนคือคนสำคัญ การได้รับความสะดวกสบายทั้งด้านสถานที่และบรรยากาศ ซึ่ง ชลิตา บุญญา (2557) ระบุคุณลักษณะของผู้ประกอบการควรมีความสามารถในการโน้มน้าว การอธิบายให้ผู้บริโภคเห็นประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ และมีความสามารถในการสื่อสารแนวคิดต่างๆ ที่ชัดเจน

คำแนะนำสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพโรงเรียนสอนตัดเสื้อผ้า ต้องมีความรู้ความสามารถในอาชีพด้วยตนเอง เช่น สามารถวางแผนการผลิต สร้างทีมงาน แผนการตลาด และสร้างกลุ่มเป้าหมายของธุรกิจ สอดคล้องกับชลิตา บุญญา (2557) ระบุคุณลักษณะของผู้ประกอบการควรมีความเข้าใจตลาดอย่างลึกซึ้ง รู้จักคู่แข่งทางธุรกิจ มีการเลือกใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ สามารถทำการวิเคราะห์การตลาดได้เพื่อให้ผลิตสินค้าและบริการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค มีการวางแผนระยะยาวและสามารถปรับเปลี่ยนเมื่อแผนนั้นไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา

เพศ และบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดย Haase and Lautenschläger (2011) พบว่านักศึกษาเพศชายเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมักจะทำงานในบริษัทขนาดใหญ่และเริ่มเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษาในเวลา 5 ปี ส่วน Rieger (2012) พบว่าในสหรัฐอเมริกาธุรกิจที่มีผู้ประกอบการเป็นเพศหญิงจะมีการเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นสองเท่าของธุรกิจที่มีผู้ประกอบการเป็นเพศชาย โดยพบว่าคุณลักษณะ 10 ประการ ที่ทำให้เพศหญิงประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ประกอบการ คือ มีความขยันหมั่นเพียร มีการให้บริการที่ดีแก่ลูกค้า มีบุคลิกภาพที่ดี มีความดีใจ มีความแข็งแกร่ง มีความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า หลีกเลี่ยงความล้มเหลว จัดหาสินค้าที่มีคุณภาพ เริ่มทำธุรกิจตั้งแต่อายุน้อย และทำการกุศลแก่ชุมชน สอดคล้องกับ Shmailan (2016) พบว่าเพศชายมีความกล้าที่จะเสี่ยงในการดำเนินงานมากกว่า และใช้ระยะเวลาในการตัดสินใจน้อยกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงจะระมัดระวังในเวลาที่มีความเสี่ยงทางการเงิน เพศชายจะเน้นที่ต้นทุนและผลกำไร ในขณะที่เพศหญิงจะให้ความสำคัญกับคุณภาพและการให้บริการ นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันในเรื่องของเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยเพศชายจะมุ่งไปที่เรื่องการเงินแต่เพศหญิงจะเน้นไปที่การสร้างสังคมหรือเครือข่าย

สำหรับการหารายได้พิเศษพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการหารายได้พิเศษในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นมีการเรียนรายวิชาปฏิบัติค่อนข้างมาก จึงทำให้ไม่มีเวลาไปทำงานพิเศษ แต่พบว่านักศึกษาจำนวนมากกว่าครึ่งเคยได้รับการอบรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระระหว่างการศึกษา สอดคล้องกับ ชูติระ

ระบอบ (2548) ระบุว่านักศึกษาส่วนใหญ่มักไม่เคยมีประสบการณ์หารายได้ระหว่างเรียน แต่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ ดังนั้น จึงเป็นการเสริมประสบการณ์ได้อีกทางหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่านักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตั้งใจประกอบอาชีพอิสระเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพนั้น มาจากความตั้งใจของตนเอง รองลงมา คือ ต้องการเพิ่มประสบการณ์ในอาชีพนั้น ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ บิดา/มารดา ส่วนการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพที่มาจากเพื่อนสนิทมีจำนวนน้อย ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ จีรนนท์ ไวยศรีแสง (2552) ที่ระบุว่า คณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา และ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีส่วนคาดหวังในการประกอบอาชีพของนักศึกษา โดยปัจจัยความสัมพันธ์ด้านครอบครัวมีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความภูมิใจของครอบครัวที่มีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งนั้นมีผลต่อการตัดสินใจ และจากการผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าบิดา/มารดามีความคาดหวังให้นักศึกษาประกอบอาชีพส่วนตัวหลังสำเร็จการศึกษา โดย พรพิมล อินทียศ (2546) ระบุถึงสภาพครอบครัวเป็นปัจจัยเงื่อนไขหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกอบอาชีพส่วนตัว เนื่องจากครอบครัวมีส่วนช่วยเสริมประสบการณ์และสนับสนุนประสบการณ์เดิม นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับ เอกรินทร์ ศุภกรณ์พานิช (2557) ที่ระบุแนวโน้มในการเลือกอาชีพนั้น บุคคลจะเลือกอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตนเองได้มากที่สุด โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตนเอง คือ ความถนัด สติปัญญา ความสนใจ ค่านิยม บุคลิกภาพและการปรับตัว ครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการเลือกอาชีพ คือ ผู้ปกครอง แต่กลุ่มเพื่อนมีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง แต่หากเป็นกลุ่มเพื่อนที่มีงานดี มีความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพมาก และ Haase and Lautenschläger (2011) จำแนกแรงจูงใจในการเลือกอาชีพเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ (เช่น ความมั่นใจในตำแหน่งหน้าที่ ความต้องการเป็นนายของตนเอง การประสบความสำเร็จทางการเงินและรายได้ที่เพิ่มขึ้น การเรียนรู้ การเพิ่มประสบการณ์ และความต้องการพัฒนาตนเอง เป็นต้น) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (เช่น ค่านิยมของครอบครัว ขนาดขององค์กร และสถานการณ์ตลาดแรงงานปัจจุบัน เป็นต้น) โดยปัจจัยที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา มาจากการเพิ่มรายได้ที่มากขึ้น ศักดิ์ศรีและฐานะทางสังคม ต้องการเป็นนายตนเอง สถานการณ์ตลาดแรงงานในปัจจุบัน และสืบทอดกิจการของครอบครัว ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Shmailan (2016) ที่ระบุสาเหตุในการที่บุคคลตัดสินใจเป็นผู้ประกอบการเนื่องจากต้องการความเป็นอิสระ และค่านิยมของครอบครัวที่ต้องการให้ประกอบอาชีพส่วนตัว นอกจากนี้ผลจากการลดขนาดหน่วยงานหรือมีการจ้างงานยังแหล่งภายนอกเพิ่มขึ้น ทำให้บางคนถูกเลิกจ้างจึงหันมาให้ความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น เพื่อเพิ่มความมั่นคงให้กับตนเอง สอดคล้องกับ นพอนันต์ เพ็ชรมั่นคง (2559) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในด้านลักษณะของงาน ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีผลต่อการเลือกอาชีพของ

นักศึกษาเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงในการทำงาน ความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านลักษณะของงาน

ในส่วนของกิจกรรมที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา รองลงมา คือการจัดกิจกรรมด้านอาชีพ สอดคล้องกับ ชูติระ ระบอบ (2548) ระบุข้อค้นพบจากการศึกษาพบว่า แนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้บัณฑิตประกอบอาชีพอิสระมากที่สุด คือ การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมของการประกอบอาชีพอิสระ การให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางธุรกิจมากขึ้น และการเชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จมาบรรยายให้ความรู้ ส่วนการทำธุรกิจจำลองในกิจกรรมการเรียนการสอน และการศึกษา ดูงาน มีส่วนช่วยเพียงเล็กน้อย และจากการศึกษาของ จีรนนท์ ไวยศรีแสง (2552) ให้ข้อเสนอแนะแก่สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยควรมีการแนะแนวอาชีพและให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ให้แก่นักศึกษาจนตัดสินใจเลือกการประกอบอาชีพเพื่อจะได้เป็นแนวทางที่ดีของนักศึกษาในอนาคต และ ดำรงค์ ฐานดี (2557) กล่าวถึงการดำเนินงานโครงการ “เสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่” ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ร่วมกับสถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน สมาคมและองค์กรอิสระ และสถาบันเครือข่ายของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา พนักงานลูกจ้าง และผู้ที่ว่างงาน ที่มีความตั้งใจ มีศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ ให้โอกาสสร้างธุรกิจของตนเอง และเพื่อการสืบทอดกิจการในลักษณะของทายาทธุรกิจ โครงการดังกล่าวมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการใหม่ให้สามารถจัดตั้งธุรกิจได้สำเร็จและดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ส่วน “โครงการเอ้าท์แก๊ง” มีวัตถุประสงค์เพื่อบ่มเพาะเทคโนโลยีแก่นักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา หรือสำเร็จการศึกษาแล้วที่มีความสนใจในการเป็นผู้ประกอบการ จัดให้มีการให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี ธุรกิจและการตลาด และให้มีการนำความรู้ไปดำเนินธุรกิจ โครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้กับนักศึกษาเหล่านี้จึงเป็นการสร้างเสริมบูรณาการระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างคน และสร้างรายได้ให้แก่ประเทศต่อไป

ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง นักศึกษามีความเห็นด้วยกับทุกรายการ โดยการรักความเป็นอิสระในการทำงานนั้น สอดคล้องกับ ชูติระ ระบอบ (2548) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะการประกอบอาชีพอิสระ คือ ไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่เข้มงวด มีเวลาว่างอยู่กับครอบครัวมากกว่าอาชีพอื่น มีการดำเนินชีวิตที่เป็นอิสระ และสอดคล้องกับ ชลิตา บุญญา (2557) ระบุคุณลักษณะของผู้ประกอบการจะทำงานได้ดีเมื่อรู้สึกว่ามีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้ วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558) ระบุการเป็นผู้ประกอบการต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง มีความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเองสูง กล่าวตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ

ในการประกอบอาชีพอิสระนั้น นักศึกษาต้องมีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ ดังกล่าวอย่างแท้จริง ต้องเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ สอดคล้องกับ อังศุธร ศรีพรหม (2546: 38) ที่ระบุลักษณะคนที่ประสบความสำเร็จมักเป็นคนที่มีการประเมินความสามารถของตนเอง มีการ

เรียนรู้ รู้จักการพลิกแพลง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง หมั่นฝึกฝน และแสวงหาความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอ และสอดคล้องกับ วันวิสาข โศกพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2558: 967-980) ระบุว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระ จะมีคุณลักษณะด้านความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ เป็นผู้มีความพร้อมที่จะศึกษา เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มีการยอมรับกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น และเตรียมรับมืออย่างเต็มความสามารถ และพร้อมที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง แต่ในขณะเดียวกันต้องศึกษาหาความรู้ด้านการบริหารจัดการ หรือจากกรณีศึกษาต่างๆ เพื่อให้การประกอบธุรกิจมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากขึ้น และเพื่อให้ธุรกิจของตนเองมีการดำเนินไปได้จนประสบความสำเร็จ และ Haase and Lautenschläger (2011) ศึกษาพบว่าจำนวนของผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นผู้ประกอบการมีเพิ่มขึ้น ทั้งในรูปของการเริ่มต้นกิจการของตนเอง และการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจากผลการสำรวจดังกล่าวทำให้ค้นพบว่า นักศึกษาควรมีการหาประสบการณ์ในการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง และควรมีการสร้างเครือข่ายในอาชีพเพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปจนประสบความสำเร็จ

ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของปัจจัยเกี่ยวกับตนเองที่นักศึกษาเห็นด้วยว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด 3 รายการ คือ การมีเงินทุนเพียงพอต่อการประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระไม่ต้องใช้เงินทุนมากนัก อาจเริ่มจากกิจการเล็กๆ ไปก่อนได้ หรืออาจมีผู้สนับสนุนทางเงินทุนบ้างแล้ว จึงมีความคิดเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระน้อยที่สุด สอดคล้องกับ กองวิจัยตลาดแรงงาน และ กองส่งเสริมการมีงานทำ (2557) ได้ศึกษาแนวโน้มอาชีพอิสระในอนาคต 3 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2558-2560) พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัวหรือของครอบครัวในการลงทุนประกอบอาชีพอิสระ รองลงมาคือ กู้ยืมจากกองทุนต่างๆ ของภาครัฐ และกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ แต่ไม่สอดคล้องกับ ชูติระ ระบอบ (2548) ที่ศึกษาพบว่าเงินทุนจัดเป็นปัญหาสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา ในขณะที่ ญัฐ อมรภิญโญ (2556) ระบุว่าสิ่งสำคัญประการหนึ่งของผู้ประกอบการรายย่อย คือ แหล่งเงินทุนที่เหมาะสมในการดำเนินการแม้จะมีหลายแหล่ง แต่โอกาสที่ผู้ประกอบการจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนนั้นมีน้อย ส่งผลให้การดำเนินการมีโอกาสประสบความสำเร็จน้อยตามไปด้วย และเงินทุนที่ใช้ส่วนมากมาจากเงินทุนส่วนตัว ทำให้มีเงินทุนเวียนน้อยแต่ดีกว่าการไปกู้ยืมที่ต้องมีการเสียดอกเบี้ย เพราะเงินทุนส่วนตัวอาจมาจากบุคคลในครอบครัวที่สามารถผ่อนชำระในระยะยาวกว่าเงินที่ไปกู้ยืมจากแหล่งอื่น

ประเด็นที่เห็นด้วยน้อยรองลงมาคือ การมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ พบว่าไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูติระ ระบอบ (2548) ที่ระบุถึงเหตุผลที่บัณฑิตเลือกประกอบอาชีพอิสระคือ ต้องการมีประสบการณ์ทางธุรกิจ สามารถนำความรู้จากการศึกษาไปใช้ โดยบัณฑิตเลือกประกอบอาชีพค้าขาย ผู้ผลิตและจำหน่าย ผู้ผลิตและบริการ ตามลำดับ เนื้อหาวิชาในหลักสูตรที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ คือ ศึกษาจากกรณีศึกษาจริง แนวทางที่เหมาะสมมากที่สุดในการส่งเสริมให้บัณฑิตประกอบอาชีพอิสระคือ การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้ จาก

การศึกษาของ ฌัฐ อมรภิญโญ (2556) ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการมีประสบการณ์ทางธุรกิจมาก่อนจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจได้ในระยะยาว

สำหรับประเด็นที่เห็นด้วยน้อยอีกประเด็นหนึ่ง คือ การเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากนักศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าวมีการเรียนรายวิชาปฏิบัติซึ่งเป็นการฝึกประสบการณ์ทางอาชีพไปในคราวเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นว่าเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพอยู่แล้ว เมื่อจะประกอบอาชีพก็สามารถนำความรู้และทักษะที่เรียนมาไปใช้ได้ทันที สอดคล้องกับ มานิตย์ จอมศรีกระยอม (2556) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความรู้และความเข้าใจในการประกอบอาชีพอิสระในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เป็นนักเรียนสายอาชีพ จึงสนใจประกอบอาชีพตามสาขาที่ตนศึกษามา

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ พบว่านักศึกษามีค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นด้านปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระในระดับเห็นด้วย แต่การที่จะประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นสำคัญ นักศึกษาที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไม่แน่ใจ ซึ่งการจะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระนั้น ควรเป็นผู้ที่มีความใฝ่เรียนรู้สิ่งต่างๆ และนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น และมีความใฝ่ใจในความสำเร็จ ส่วนรายการที่มีความเห็นด้วยรายการอื่น เช่น ท้าทายความรู้ ความสามารถส่วนบุคคล สอดคล้องกับ ชลิตา บุญภา (2557) ระบุถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อน ตัดสินใจทำหรือไม่ทำด้วยตนเองจากข้อมูลที่มีอยู่รอบตัว เป็นผู้ประเมินสถานการณ์ได้เร็ว ลงมือทำงานทันที ทำงานโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่น อดทน อดสาหัส เมื่อเริ่มลงมือแล้วแม้จะมีอุปสรรคก็จะมุ่งมั่นทำต่อไปจนสำเร็จ และประเด็นการได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่นั้นสอดคล้องกับ กองวิจัยตลาดแรงงาน และ กองส่งเสริมการมีงานทำ (2557) ให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพใดก็ตาม แม้จะเป็นอาชีพที่มีอนาคตที่ดี ผู้ที่จะประกอบอาชีพนั้นก็ต้องหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้นจนเป็นที่เข้าใจอย่างถ่องแท้ และที่สำคัญต้องพิจารณาทบทวนด้วยว่า ตนเองมีคุณสมบัติสอดคล้องกับอาชีพนั้นหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดพลาดและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้เพราะความไม่รู้

ส่วนรายการที่ระบุว่า การประกอบอาชีพอิสระนั้นทำให้มีอิสระ เพราะไม่มีเวลาทำงานที่แน่นอน สอดคล้องกับ อังศุธร ศรีพรหม (2546: 87-96) ที่ระบุว่า การบริหารเวลาควรทำโดยการรวบรวมรายการสิ่งที่ต้องทำในวันรุ่งขึ้นไว้ตั้งแต่ก่อนเข้านอน เมื่อเข้าสู่การทำงานระหว่างวันควรระบุเป้าหมายหรือภารกิจในแต่ละช่วงให้แน่นอนเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน และควรยึดมั่นในรายการที่เตรียมไว้ล่วงหน้า โดยทำตามลำดับก่อนหลัง และทำในสิ่งที่ไม่ชอบก่อน ตามด้วยการทำในสิ่งที่ชอบ พยายามขจัดสิ่งรบกวนให้มีประสิทธิภาพ โดยอาจขอคำแนะนำ การฝึกทักษะ การสนับสนุนหรือความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น รวมถึงความพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง การใช้เวลาในแต่ละวันอย่างคุ้มค่ากับการพบลูกค้าและทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย นอกจากนี้ยังควรมีการเพื่อ

เวลาสำหรับการเรียนรู้ การเพิ่มทักษะฝีมือ การคิดสำหรับวางแผน คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ และสอดคล้องกับ พินากรณ์ มาลาโรจน์, อีรวรรณ อีระพงษ์ และ เพื่อนใจ รัตตากร (2560) ที่ระบุถึงการประกอบอาชีพอิสระ เป็นการตัดสินใจเลือกการใช้ชีวิตตามเงื่อนไขของตนเอง ไม่ใช่เงื่อนไขจากสังคมภายนอก จึงมีอิสระ สามารถจะตัดสินใจ และปรับตัวไปตามสิ่งที่เกิดขึ้น แต่หากเป็นการเลือกที่เกิดจากบุคคลอื่นหรือปราศจากอิสรภาพ จะก่อให้เกิด ความวิตกกังวล ความกลัว และความรู้สึกลบ นอกจากนี้ การประกอบอาชีพอิสระทำให้มีอิสรภาพด้านเวลา สามารถใช้เวลาทำในสิ่งที่ตนเองสนใจ สิ่งที่ทำให้ตนเองมีความสุข สามารถอุทิศตนเพื่อครอบครัวและส่วนรวม การดำเนินชีวิตมีความเรียบง่าย แต่เป็นชีวิตการทำงานที่มีความสนุก และทำหายตนเอง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการประกอบอาชีพอิสระนั้นทำให้บุคคลเป็นเจ้าของเวลาแห่งชีวิตของตนเองอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษา

1. นักศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นผู้ประกอบการหลังสำเร็จการศึกษา ควรค้นหาความชอบของตนเองให้พบ หรือสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อมีแนวทางในการเตรียมตัวด้านความรู้ และประสบการณ์
2. การเลือกสถานประกอบการในการปฏิบัติสหกิจศึกษา จะมีส่วนช่วยให้นักศึกษาค้นพบความชอบของตนเองได้มากขึ้น ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการเลือกสถานประกอบการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความชอบหรือเกี่ยวข้องกับแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพอิสระของตนเอง
3. การทำงานพิเศษระหว่างที่ศึกษาอยู่นั้น หากเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับความชอบของนักศึกษาผู้นั้นอยู่แล้ว จะทำให้นักศึกษามีความสนใจ และตั้งใจการเรียนรู้เกี่ยวกับงานเป็นพิเศษ เนื่องจากความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจะสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการทำงานในอนาคตได้เป็นอย่างดี
4. ให้ความสนใจและความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม การประชุม อบรม สัมมนา ที่เกี่ยวข้องกับทางวิชาชีพหรืออาชีพที่ตนสนใจ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและการสะสมความรู้ นำไปต่อยอดและขยายผล จนนำไปสู่การประกอบอาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษา

1. มีการจัดประสบการณ์วิชาชีพ หรือกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ หรือการประกอบอาชีพอิสระ จะทำให้นักศึกษาเกิดแรงบันดาลใจ นำไปสู่การค้นหาความชอบและ

อาชีพที่ต้องการของตนเอง ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้ประสบการณ์เหล่านี้เพื่อเตรียมตัวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยสถานศึกษาอาจจัดประสบการณ์ในลักษณะของรายวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร ชมรม ชุมนุม นิทรรศการ การจัดอบรม สัมมนา ก็ได้

2. หลักสูตรระดับปริญญาตรี มีการกำหนดให้นักศึกษามีการปฏิบัติสหกิจศึกษา หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ซึ่งล้วนมีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษาค้นพบตนเองจนนำไปสู่การค้นพบแนวทางการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของตนเองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การจัดรายวิชาปฏิบัติสหกิจศึกษา หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำการฝึกเป็นช่วงๆ เช่น ช่วงปิดภาคฤดูร้อนของการเรียนในปีที่ 2 - 4 หรือจัดให้ในชั้นปีสุดท้าย เพื่อให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในงาน และค้นพบความสนใจในอาชีพของตนให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษามีการตัดสินใจในการประกอบอาชีพที่ตรงกับความสนใจของตนเอง

2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสนใจ เจตคติ การตัดสินใจ และความสามารถในการประกอบอาชีพของนักศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. ศึกษาปัจจัยของการจัดกิจกรรมวิชาชีพของสถานศึกษาที่มีผลต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษา รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

บรรณานุกรม

- กองวิจัยตลาดแรงงาน และ กองส่งเสริมการมีงานทำ. 2557. รายงานผลการวิจัย เรื่อง แนวโน้ม อาชีพอิสระในอนาคต 3 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2558 - 2560). กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน
- คณะกรรมการวิชาการคิดสร้างสรรค์เพื่อการจัดการคุณค่า. 2555. การคิดสร้างสรรค์เพื่อการจัดการคุณค่า. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณิต พูนผล. 2547. คู่มือเจ้าของกิจการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- จารุณาก ชัชวาลรัตน์. 2558. แผนธุรกิจเพื่อต่อยอดจากธุรกิจเดิม : ร้านตัดชุด JK Uniform. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จิรนนท์ ไวยศรีแสง. 2552. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชลิตา บุญญา. 2557. คุณลักษณะของผู้ประกอบการและโอกาสของธุรกิจที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจวัสดุก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชัชชฎา วันดี. 2557. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนิสิตระดับปริญญาตรีหลังสำเร็จการศึกษา โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ชาตรี สุวรรณวัฒน์. ม.ป.ป. ก้าวแรกกับการเป็นเจ้าของกิจการ. กรุงเทพมหานคร: C.A.D PUBLISHING.
- ชุตিকা โอภาสานนท์. 2543. ก้าวสู่ความเป็นผู้ประกอบการ คู่มือสำหรับนักลงทุน. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

- ชูติระ ระบอบ. 2548. รายงานผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ
อิสระของบัณฑิตทางด้านบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ณัฐ อมรภิญโญ. 2556. “รูปแบบการประสบความสำเร็จที่ยั่งยืนของผู้ประกอบการรายย่อยในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประเทศไทย.” วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี
9 (3): 57-66.
- ณัฐชลี นามบุญศรี. 2552. ธุรกิจเสื้อผ้า รวยได้ด้วยสไตล์ตัวเอง. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี
จำกัด.
- ณัฐนรินทร์ เนียมประดิษฐ์, ธนพร กุลเที่ยง และ กาญจนา ไทยกิ่ง. 2559. “วิธีการบริหารความ
ขัดแย้งของผู้บริหาร กรณีศึกษา บริษัทรับสร้างบ้าน ในเขตทวีวัฒนา.” ใน การประชุม
วิชาการระดับชาติสหวิทยาการเอเชียอาคเนย์ 2559 ครั้งที่ 3. มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์.
- ณิชภา สายทอง และ ณกมล จันทร์สม. 2557. “แรงจูงใจในการประกอบธุรกิจของ
ผู้ประกอบการบริเวณตลาดไท จังหวัดปทุมธานี”. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด
และการบริหารธุรกิจ. 4 (1) (มกราคม – มีนาคม 2557): 234-258.
- ดำรงค์ ฐานดี. 2557. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 36 การสร้างผู้ประกอบการ : กรณีศึกษา
ไทยกับเกาหลีใต้. ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. 2537. การประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: วังอักษร.
- ทิวา เทพเสนา. 2546. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพอิสระของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นพอนันต์ เพ็ชรมันคง. 2559. ปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกอาชีพของนักศึกษาสาขาการจัดการการbin
สถาบันเทคโนโลยีการbin มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ.
ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 7 23 มิถุนายน 2559
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

นเรศ กันทะวงศ์, อรจิรา ธรรมไชยงกูร และ ประยูทธ เทียมสุข. 2556. **ศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมตัวสู่โลกแห่งอาชีพเพื่อเพิ่มความพร้อมในการสมัครงาน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.**

บุญชม ศรีสะอาด. 2543. **การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.**

ประภาภรณ์ วรธนะวาสิน. 2555. **แนวโน้มการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.**

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542. **การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.**

ผุสดี รุมาคม. 2536. **การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.**

ฝนทิพย์ ฆารไสว, ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ และ ไฉ จามรมาน. 2555. **“การศึกษาคณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จของธุรกิจโรงแรม ในจังหวัดภาคเหนือตอนล่างของไทย”. วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 7 (1) ตุลาคม 2554 – มีนาคม 2555: 39-50.**

พ.ต.ท.ยุทธนา จันแก้ว. 2556. **การจัดการความขัดแย้งของตำรวจ ในสถานิตตำรวจภูธรสี่ดาวอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา. สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**

พงศ์ศรันย์ พลศรีเลิศ. ม.ป.ป. **การบริหารธุรกิจแพชั่นดีไซน์ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://phongzahrun.wordpress.com/2014/02/17, 10 กันยายน 2560>.**

พรพิมล อินทียศ. 2546. **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบอาชีพอิสระ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2549. **มนุษย์สัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**

- พิราภรณ์ มาลาโรจน์, อีรวรรณ อีระพงษ์ และ เพื่อนใจ รัตตากร. 2560. “อาชีพอิสระ: เสรีภาพของเจตจำนงและความหมายของชีวิต.” วารสารมนุษยศาสตร์สาร 18 (1): 232-264.
- ไพบูลย์ บุญล้อม และ วรากร ทรัพย์วิระปกรณ์. 2555. “การพัฒนาภูมิภาวะทางอาชีพ ด้วยการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทางอาชีพแบบกลุ่ม สำหรับนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา.” วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม 8 (1): 47-60.
- มานิตย์ จอมศรีกระยอม. 2556. **ความคิดเห็นที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 รอบปกติ โรงเรียนพณิชยการเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวลักษณ์ เคลือบมาศ. 2551. “ความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการในปัจจุบัน.” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น 1 (2): 45-51.
- รัชจรินทร์ พรชัยวิเศษกุล, วิวรรณรักษ์ จรัสวิริยะกุล, อัญชลี วิสุทธิมรรค และ สุรัต พิชัย. 2546. **การศึกษาคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2558. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558.** เล่ม 123 ตอนพิเศษ 259ง. 13 พฤศจิกายน 2558. หน้า 2-11.
- วรนารถ แสงมณี. 2544. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทเท็กซ์แอนด์เจอร์รัล พับลิเคชั่น จำกัด.
- วันวิสาข์ โชคพรหมอนันต์ และ วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์. 2558. “คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ ของผู้ประกอบการร้านค้าในตลาดนัดดอนหวาย จังหวัดนครปฐม.” Veridian ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 8 (2): 967-988.
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. 2552. **ตำรา หลักการตลาด.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท มิสเตอร์ก๊อปปี (ประเทศไทย) จำกัด.
- ศรันญา อรุณภู. 2557. “การศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ ที่ประสบความสำเร็จ ในธุรกิจบริการของบริษัท เคาน์เตอร์เซอร์วิส จำกัด.” วารสารปัญญาภิวัฒน์ 5 (2): 90-120.

- ศรีกาญจนา พลอาสา. 2546. **การจัดการสินค้าเสื้อผ้า**. กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- สถาปนิกรูปแห่งชาติ. 2558. **วาระปฏิรูปที่ ๑๕ : การสร้างสังคมผู้ประกอบการ**. สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สมจิตร ล้วนจำเริญ. 2546. **พฤติกรรมผู้บริโภค ฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถศดิคุณ กิตติากร, ม.ร.ว. 2537. **คำอธิบายประมวลศัพท์ธุรกิจที่ใช้ในภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริชัย ดีเลิศ, ปานใจ ธารทัศนวงศ์ และ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. 2560. “ความคิดสร้างสรรค์ของบัณฑิตในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่มีอัตลักษณ์เชิงสร้างสรรค์.” **WMS Journal of Management Walailak University** 6 (1): 16-25.
- สุชัยญา รัตนสัญญา. 2547. **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร: เอ็น เอส พี พรินต์ติ้ง.
- สุชาติ ไตรภพสกุล. 2558. “อิทธิพลของปัจจัยแรงจูงใจต่อการเป็นผู้ประกอบการ ที่มีต่อการเติบโตและความมุ่งหวังที่จะเติบโตของธุรกิจ: กรณีศึกษาประเทศไทย.” **สุทธิปริทัศน์** 29 (90): 75-93
- สุธีรา อะทะวงษา และ สมบูรณ์วัลย์ สัตยารักษ์วิทย์. 2557. “คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย.” **สุทธิปริทัศน์** 28 (85): 61-79.
- อเนก สุวรรณบัณฑิต และ ภาสกร อดุลพัฒน์กิจ. 2554. **จิตวิทยาบริการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อดุลพัฒน์กิจ.
- อังศุธร ศรีพรหม. 2546. **ความสำเร็จสร้างได้ด้วยตัวคุณเอง** แปลและเรียบเรียงจาก Richard Denny 2002 *Succeed for Yourself*, UK: Kogan Page Limited . กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- อัจฉรา หอมจรรยา. 2546. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบัณฑิตใหม่ ระดับปริญญาตรี ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เอกรินทร์ ศุภกรณ์พานิช. 2557. **การศึกษาความต้องการทางอาชีพของผู้จบการศึกษาดนตรีในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**. วิทยานิพนธ์ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Evans, R. N. 1978. **Foundation of Vocational Education**. Ohio: Charles E Mersill Publishing Co. อ้างใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2542. **การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- Haase, H. and A. Lautenschläger. 2011. "Career choice motivations of university students." **International Journal of Business Administration** 2 (1): 2-13.
- Hatten, T. S. 2012. **Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond**. 5th ed. Canada: South-Western Cengage Learning.
- Holland, J. L. 1966. **The Psychology of Vocational Choice**. Waltham Mass : Blaisdell Publishing Co.
- Olakitan, O. O. and A. P. Ayobami. 2011. "An investigation of personality on entrepreneurial success." **Journal of Emerging Trends in Economics and Management Sciences (JETEMS)** 2 (2): 95-103.
- Rieger, K. 2012. **Phenomenological Exploration of the Characteristics of Successful Women Entrepreneurs**. Doctor of Philosophy Dissertation in Business and Technology Management, Northcentral University.
- Shmailan, A. B. 2016. "Compare the characteristics of male and female entrepreneurs as explorative study." **Journal of Entrepreneurship & Organization Management** 5 (4): 203. doi: 10.4172/2169-026X.1000203.
- Whitteberry, K. 2016. "The 6 personality types and how they impact your career choice." (Online). <https://www.iofficecorp.com/blog/six-personality-types-how-they-impact-your-career-choice>, August 1, 2017.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านครอบครัว

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด
หรือเติมข้อความให้ครบถ้วน

1. เพศ ชาย หญิง
2. การหารายได้พิเศษระหว่างกำลังศึกษา
 มี ไม่มี
3. เคยได้รับการอบรม / เข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระหรือไม่
 เคย ไม่เคย
4. เมื่อสำเร็จการศึกษา ท่านตั้งใจประกอบอาชีพประเภทใด
 รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท
 อาชีพอิสระ
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. เหตุผลที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ คือ
 เป็นความตั้งใจของตัวเอง
 ได้รับคำแนะนำจากคนใกล้ชิด
 ต้องการเพิ่มประสบการณ์ในอาชีพนั้น
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของท่าน คือ
 บิดา / มารดา ผู้ปกครอง (ที่ไม่ใช่บิดา / มารดา)
 เพื่อนสนิท สมาชิกในครอบครัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. กิจกรรมในข้อใดที่มีส่วนช่วยในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของท่านมากที่สุด

- การปฏิบัติงานสหกิจศึกษา
 การจัดกิจกรรมด้านอาชีพ
 มีหน่วยงานที่ให้ข้อมูลด้านอาชีพในสถานศึกษา
 การทำธุรกิจจำลองในกิจกรรมการเรียนการสอน
 การเชิญวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพมาบรรยายให้ความรู้
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านครอบครัว

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด
หรือเติมข้อความให้ครบถ้วน

1. อาชีพของบิดา

- รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท
 อาชีพส่วนตัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. อาชีพของมารดา

- รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท
 อาชีพส่วนตัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

- ต่ำกว่า 15,000 บาท
 15,001 - 30,000 บาท
 30,001 - 50,000 บาท
 50,001 บาท ขึ้นไป

4. เมื่อสำเร็จการศึกษาบิดา มารดา คาดหวังให้ท่านประกอบอาชีพประเภทใด

- รับราชการ
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท
 อาชีพส่วนตัว
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการประกอบอาชีพอิสระ

คำชี้แจง กรุณาพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
ปัจจัยเกี่ยวกับตนเอง					
1. ท่านมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพอิสระ					
2. ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษามีความเพียงพอต่อการประกอบอาชีพอิสระ					
3. มีเงินทุนเพียงพอต่อการประกอบอาชีพอิสระ					
4. มีความสนใจในการประกอบอาชีพอิสระ					
5. มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพอิสระ					
6. มีการเตรียมความพร้อมของตนเองเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ					
7. มีตัวอย่างของผู้ที่ประสบความสำเร็จเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพอิสระของตนเอง					
8. ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในการประกอบอาชีพอิสระ					
9. มีความรับผิดชอบในการทำงาน					
10. เป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ					
11. รักความเป็นอิสระในการทำงาน					
ปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะงานอาชีพอิสระ					
1. ต้องพบปะผู้คนจำนวนมาก					
2. ไม่มีกฎเกณฑ์เข้มงวดในการทำงาน ทำให้ไม่รู้สึกรัดตัว					
3. มีอิสระ ไม่มีเวลาทำงานที่แน่นอน					
4. มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตลอดเวลา					
5. ทำทหายความรู้ ความสามารถส่วนบุคคล					
6. ได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่					
7. ความมั่นคงในอาชีพน้อยกว่างานประจำ					
8. ผลตอบแทนหรือรายได้ดีกว่างานประจำ					
9. การจะประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับตัวเองเป็นสำคัญ					

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือตอบแบบสอบถาม